Evropský polytechnický institut, s.r.o.

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2013 LIBOR PĚKNÝ

Evropský polytechnický institut, s.r.o. v Kunovicích

Studijní obor: Finance a daně

UKONČENÍ PODNÍKÁNÍ U JEDNOTLIVÝCH PRÁVNÍCH FOREM PODNIKÁNÍ

(Bakalářská práce)

Autor: Libor PĚKNÝ

Vedoucí práce: JUDr. Libor ŠIROKÝ

Kunovice, 2013

1. soukromá vysoká škola na Moravě
Evropský polytechnický institut, s.r.o.
Akademický rok 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení: **Libor Pěkný**
Studijní obor: Finance a daně

Téma práce:

Ukončení podnikání u jednotlivých právních forem podnikání

Cíl bakalářské práce:
Cílem bakalářské práce je návrh nejefektivnějšího řešení ukončení jednotlivých právních forem podnikání. Popište jednotlivé úkony vedoucí k zániku podniku, analyzujte důvody, které dostávají podnik do situace, kdy je nestabilní. Vypracujte analýzu zadluženosti a likvidity. Navrhněte nejefektivnější řešení ukončení činnosti podniku. Návrh obhajte před vedením ústavu aplikované ekonomiky. Hodnocení bude součástí bakalářské práce.

Osnova:
Úvod
1. Zrušení a zánik podniku
2. Likvidace jednotlivých typů společností
3. Konkurs a vyrovnání
4. Účetní a daňová problematika
5. Řízení likvidačního procesu
Závěr

Podle zákona č. 111/1998 Sb., § 47b, odst. 3 platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

Vedoucí práce: JUDr. Libor Široký
Oponent práce: Ing. Jitka Hrušková
Pedagogický vedoucí práce: Ing. Vladimíra Hlaváčková

Místo a datum zadání bakalářské práce: Kunovice, 26. 8. 2010

Evropský polytechnický institut, s. r. o.
Osvobození 699
686 04 KUNOVICE

-1-

Jozef Strišš
Doc. Ing., CSc.
ředitel ústavu Ekonomiky a řízení

Oldřich Kratochvíl
Ing., h. prof., Dr.h.c., CSc., Ph.D., MBA
rektor

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně pod vedením JUDr. Libora ŠIROKÉHO a uvedl v seznamu literatury všechny použité literární a odborné zdroje.

Kunovice, 2013

Děkuji panu JUDr. Liboru ŠIROKÉMU za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce.

Kunovice, 2013

Libor PĚKNÝ

Obsah:

ÚVOD **7**

1 ZRUŠENÍ A ZÁNIK PODNIKU **8**

1.1 ZRUŠENÍ SPOLEČNOSTI BEZ LIKVIDACE 8
1.2 ZRUŠENÍ SPOLEČNOSTI S LIKVIDACÍ 9
1.2.1 Nedobrovolné rozhodnutí o zrušení společnosti 10
1.2.2 Dobrovolné rozhodnutí o zrušení společnosti 11
1.3 OSOBNOST LIKVIDÁTORA 12
1.3.1 Povinnosti likvidátora 13
1.3.2 Ukončení likvidace 15

2 LIKVIDACE U JEDNOTLIVÝCH TYPŮ SPOLEČNOSTÍ **16**

2.1 VEŘEJNÁ OBCHODNÍ SPOLEČNOST 16
2.2 KOMANDITNÍ SPOLEČNOST 17
2.3 SPOLEČNOST S RUČENÍM OMEZENÝM 18
2.4 AKCIOVÁ SPOLEČNOST 19
2.4.1 Zrušení a likvidace akciové společnosti 20
2.5 DRUŽSTVO 21
2.5.1 Zrušení a likvidace družstva 22
2.6 ŽIVNOSTI 23
2.6.1 Zánik živnostenského oprávnění 23

3 KONKURS A VYROVNÁNÍ **26**

3.1 OCHRANNÁ LHŮTA 27
3.2 KONKURSNÍ PODSTATA 27
3.3 SPRÁVCE PODSTATY 28
3.3.1 Práva správce: 29
3.4 PROHLÁŠENÍ KONKURSU 30
3.4.1 Účinky prohlášení konkursu 31
3.5 VYROVNÁNÍ 32

4 ÚČETNÍ A DAŇOVÁ PROBLEMATIKA **33**

4.1 ÚČETNÍ PROBLEMATIKA 33
4.1.1 Účetní povinnosti před vstupem a ke dni vstupu do likvidace 34
4.1.2 Účtování v průběhu likvidačního procesu a při ukončení likvidace 35
4.1.3 Zdanění likvidačního zůstatku 36
4.2 DAŇOVÁ PROBLEMATIKA PŘI UKONČENÍ PODNIKÁNÍ 36
4.2.1 Daň z příjmu 37
4.2.2 Zálohy na daň z příjmů 38
4.2.3 Daň z přidané hodnoty a daň spotřební 39
4.2.4 Daň silniční a daň z nemovitosti 39

5 ŘÍZENÍ LIKVIDAČNÍHO PROCESU **41**

5.1 SOUPIS AKTIV A PASIV 41
5.2 ROZPOČET LIKVIDACE 43
5.3 PRODEJ MAJETKU A LIKVIDACE POHLEDÁVEK 44
5.4 LIKVIDACE FINANČNÍCH INVESTIC 45
5.5 USPOŘÁDÁNÍ PRACOVNĚ PRÁVNÍCH VZTAHŮ V LIKVIDOVANÉ SPOLEČNOSTI 45
5.6 FINANCOVÁNÍ LIKVIDACE SPOLEČNOSTI 46
5.7 ROZDĚLENÍ MAJETKU ZRUŠENÉ SPOLEČNOSTI 47

5.8 UKONČENÍ LIKVIDACE A ZÁNIK SPOLEČNOSTI 48
5.9 UKONČENÍ PODNIKÁNÍ Z ÚČETNÍHO HLEDISKA 48

6 ANALÝZA ZADLUŽENOSTI A LIKVIDITY 50

6.1 ANALÝZA ZADLUŽENOSTI 50
6.1.1 Poměr vlastního kapitálu k celkovým aktivům 51
6.1.2 Poměr cizího kapitálu k vlastnímu kapitálu 53
6.1.3 Poměr dlouhodobého cizího kapitálu k aktivům 54
6.1.4 Běžná zadluženost 55
6.1.5 Poměr provozního zisku a cizího kapitálu 57
6.1.6 Úrokové krytí 58
6.1.7 Úrokové zatížení 58
6.1.8 Maximální úroková míra 60
6.2 ANALÝZA LIKVIDITY 61
6.2.1 Počet činných ekonomických subjektů 63
6.3 FINANČNÍ ŘÍZENÍ ZA KRIZE PODNIKU 65

7 NÁVRH ŘEŠENÍ 67

7.1 ZVÝŠENÍ HODNOTY FIRMY FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACÍ 67
7.2 KONCENTRACE A KOOPERACE 69
7.3 REORGANIZACE 70
7.4 ODDLUŽENÍ 71
7.5 SANACE 73

ZÁVĚR 75

ABSTRAKT 79

ABSTRACT 80

LITERATURA 81

SEZNAM ZKRATEK 84

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK, GRAFŮ A SCHÉMAT 85

SEZNAM PŘÍLOH 87

ÚVOD

Jako téma své bakalářské práce jsem si zvolil „Ukončení podnikání u jednotlivých právních forem podnikání“. S touto problematikou jsem se ve své praxi nesetkal a to byl hlavní důvod, proč jsem si právě toto téma vybral. Čerpání nových informací a řešení problémů, se kterými jsem nikdy nepřišel do kontaktu, bude pro mě osobně velkým přínosem a výzvou.

Velice mě zaujalo, že při bližším zpracování tohoto tématu, bude třeba zkoumat a vyhledávat informace ve více zákonech, ve kterých najdu odpovědi na otázky, které tato práce vyžaduje. Nejedná se jen o Obchodní zákoník anebo Živnostenský zákon (v případě zániku fyzické osoby), ve kterých se dočteme o možných formách ukončení podnikání. Je třeba řešit i problematiku daňovou a účetní a v neposlední řadě i pracovněprávní. Všechny tyto informace je nutné vnímat jako jednotný celek, bez kterého bychom nebyli schopni dojít zdárného konce.

Dané téma je stále aktuální, neboť se s touto problematikou setkává mnoho fyzických a právnických osob, které se dostávají do složitých ekonomických situací a jsou nuceny nedobrovolně ukončit svoji činnost, neboť nejsou schopni dostát svým závazkům nejen z obchodního styku ale i závazkům ve vztahu vůči státu či svým zaměstnancům. Problémy, které vedou k ukončení činnosti podniku, mohou mít svůj původ jak v neschopnosti řízení managementu, nebo majitele firmy, tak i v politické a ekonomické situaci dané země. Mnoho politických rozhodnutí, které se týkají především daňových otázek, mohou mít velký vliv na rozhodnutí o ukončení činnosti, především u malých podniků, či živnostníků. Nachází-li se ekonomika dané země v recesi, může také docházet k zániku podniků.

Proces ukončení podnikání je spojený s velkou řadou chronologicky po sobě jdoucích úkonů. Cílem mé práce bude popsat tyto jednotlivé úkony, které vedou k zániku podniku.
Budu se věnovat taktéž důvodům, které podnik dostávají do situací, kdy se subjekt stává nestabilním. Pomocí analýzy zadluženosti a likvidity upozorním na situace, kdy při přemíře zadlužení nebo nízké likviditě dochází ke ztrátě solventnosti. Podnik se dostává do potíží, což může vést až k ukončení jeho činnosti.

1 Zrušení a zánik podniku

Sanace podniku není vždy úspěšná, a tak některé podniky končí svou existenci. V této souvislosti se obvykle vyskytují dva pojmy, a to zrušení a zánik podniku.

Je třeba mezi nimi odlišovat, neboť podnik zaniká ke dni výmazu z obchodního rejstříku, čemuž však věcně a časově předchází jeho zrušení.

Zrušení podniku se řídí právní úpravou., která směřuje k ukončení existence subjektu podnikání.

V podmínkách České republiky jsou ve smyslu § 68 obchodního zákoníku upraveny dva způsoby zrušení. [14, s. 445]

- bez likvidace, za předpokladu, že jmění společnosti přechází na právního nástupce,
- s likvidací – rozhodnutí o zrušení společnosti touto formou může být:
  - nedobrovolné – soudní
  - dobrovolné – z rozhodnutí společnost.

Likvidace se ovšem nevyžaduje, ruší-li se společnost z následujících důvodů:

- majetek úpadce nepostačuje na úhradu nákladů konkurzu,
- zamítnutím návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku,
- případně nemá-li žádný majetek, přičemž se nepřihlíží k věcem, právům, pohledávkám nebo jiným majetkovým hodnotám vyloučeným z podstaty. [18]

1.1 Zrušení společnosti bez likvidace

Zrušení společnosti bez likvidace, jedná se o proces přeměny společnosti. K tomu, aby mohlo dojít k realizaci této formy, je nezbytné, aby statutárními orgány byl zúčastněných společností byl vypracován projekt přeměny. Jedná se o velmi obsáhlý a věcně i časově náročný dokument, který slouží jako základ pro rozhodování vlastníků o přeměně.

[14, s. 446]

Ke zrušení společnosti bez likvidace dochází tehdy, přechází-li jmění na právního nástupce. K tomu dochází v případech:

fúze, která se může uskutečnit formou:

- sloučení: dochází k zániku společnosti. Jmění zanikající společnosti včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů přechází na nástupnickou společnost. Společníci zanikající společnosti se stávají společníky nástupnické společnosti,

- splynutí: dochází k zániku společnosti. Jmění zanikající společnosti včetně práva povinností z pracovněprávních vztahů přechází na nově zakládanou nástupnickou společnost. Společníci zanikající společnosti se stávají společníky nástupnické společnosti.
- převod jmění na společníka – společníci nebo příslušný orgán společnosti může rozhodnout o zrušení společnosti bez likvidace, s tím že jmění společnosti včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů převezme jeden společník se sídlem nebo bydlištěm v České republice.
- rozdělení – rozdělením společnost zaniká. Jmění zanikající společnosti včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů přechází na nástupnickou společnost. Společníci zanikající společnosti se stávají společníky nástupnické společnosti. [18]

1.2 Zrušení společnosti s likvidací

Likvidací se konkrétně rozumí zákonem stanovený postup mimosoudní postup, spočívající v procesu rozprodeje majetku společnosti, jeho převodu na peněžní prostředky, vypořádání závazků a pohledávek společnosti a rozdělení likvidačního zůstatku mezi společníky nebo akcionáře. [14, s. 446]

Likvidace je nezbytným krokem před zánikem společnosti a to i v případech, kdy společnost svoji činnost nikdy fakticky nezahájila a z tohoto důvodu nemá žádné závazky ani majetek.

Likvidace zahrnuje komplex právních, ale i administrativních a ekonomických úkonů sledujících vypořádání majetkových a jiných poměrů likvidované firmy.

Likvidace představuje závěrečnou etapu života obchodní společnosti. Jejím konečným cílem je zánik likvidované obchodní společnosti, k němuž dochází výmazem z Obchodního rejstříku.

Příslušný soud umožní ještě před tím, než rozhodne o zrušení firmy a o její likvidaci, aby důvody vedoucí k vydání takového rozhodnutí firma odstranila, je-li to možné.

Společníci, či příslušný orgán firmy mohou zrušit své rozhodnutí o zrušení firmy a jejím vstupu do likvidace, avšak pouze do doby, než bylo započato s rozdělováním likvidačního zůstatku. Bylo-li rozhodnutí o vstupu firmy do likvidace zrušeno, je společnost povinna sestavit ke dni účinnosti tohoto rozhodnutí mezitímní účetní závěrku. [18]

Rozhodnutí o zrušení společnosti likvidací může být:

- Nedobrovolné – soudní, nebo,
- Dobrovolné – z rozhodnutí společnosti.

1.2.1 Nedobrovolné rozhodnutí o zrušení společnosti

Společnost se ruší rozhodnutím orgánu společnosti, např. valné hromady ke dni stanoveném v tomto rozhodnutí, popř. rozhodnutím soudu. Soud může podle na návrh státního orgánu, nebo osoby, která prokáže právní zájem, zrušit společnost likvidací, v následujících případech: [13, s. 611]

- V uplynulých dvou letech se nekonala valná hromada. Tato lhůta počíná běžet ode dne konání poslední valné hromady společnosti. Valná hromada se koná pouze u společnosti s ručením omezeným a u akciové společnosti, tudíž z tohoto důvodu mohou být zrušeny tyto uvedené společnosti.
- V uplynulém roce nebyly zvoleny orgány společnosti, kterým skončilo nebo jejichž všem členům skončilo funkční období před více než jedním rokem.
- Společnost po dobu delší než dva roky neprovozuje žádnou z činností, jež má jako předmět podnikání uvedenou v zakladatelském dokumentu.
- Společnost pozbude oprávnění k podnikatelské činnosti. Zůstane-li společnosti alespoň jedno podnikatelské oprávnění, bez ohledu na to, zda jde o oprávnění podle živnostenského zákona, nebo jiného právního předpisu, nelze ji z tohoto důvodu zrušit.
- Zaniknou předpoklady vyžadované zákonem pro vznik společnosti. V tomto případě se jedná o důvody, které jsou specifické pro jednotlivé typy obchodních společností. Například u společnosti s ručením omezeným či akciové společnosti poklesne výše základního jmění pod minimální částku danou zákonem.
- Společnost nemůže vykonávat činnost pro nepřekonatelné rozpory mezi společníky. Je to situace, kdy vzhledem k rozdílným názorům společníků na činnost společnosti je ohrožen její samotný chod, jelikož společníci nejsou schopni přijímat žádné společné rozhodnutí.
- Společnost porušuje povinnost vytvářet rezervní fond. Ze zákona mají tuto povinnost akciová společnost a společnost s ručením omezeným. Komanditní společnost a veřejná obchodní společnost vytváří rezervní fond pouze za předpokladu, že jsou osobami ovládanými společností s ručením omezeným nebo akciovou společností

a nabydou akcie, zatímní listy, poukázky na akcie nebo obchodní podíl osob je ovládajících.

- Společnost porušuje předmět podnikání, pro něž byl udělen souhlas a mohou ho vykonávat pouze fyzické osoby. Společnost nesplňuje povinnost - uloženou rozhodnutím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže - prodat část podniku nebo se rozdělit. Věcně a místně příslušným soudem, který rozhoduje o zrušení společnosti, je v prvním stupni krajský soud, v jehož obvodu má společnost sídlo. Ke zrušení společnosti dochází dnem uvedeným v rozhodnutí o zrušení společnosti, nebo v případě není-li tento den uveden, tak dnem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. [18]

1.2.2 Dobrovolné rozhodnutí o zrušení společnosti

Ke zrušení společnosti může dojít buď na základě dobrovolného rozhodnutí vlastníka, nebo na základě určitého donucení, a to buď v případě soudního rozhodnutí, nebo v případě, že nastala určitá zákonná okolnost vynucující si toto řešení. [14, s. 445]

Za dobrovolné zrušení společnosti, čili na základě rozhodnutí společnosti resp. jejích společníků či zakladatelů můžeme považovat:

- Uplynutí doby, na kterou byla společnost založena. Doba trvání musí být stanovena v zakladatelském dokumentu společnosti. Před uplynutím doby mohou společníci změnit zakladatelský dokument tak, že společnost bude trvat na dobu neurčitou. Pokud zakladatelé společnosti dobu trvání neomezí, platí ustanovení Obchodního zákoníku, že společnost je založena na dobu neurčitou.
- Musí dosáhnout účel, pro založení společnosti. Účel společnosti musí být stanoven v zakladatelském dokumentu společnosti. Do doby splnění účelu mohou společníci změnit zakladatelský dokument tak, že společnost bude trvat na dobu neurčitou.
- Rozhodnutí orgánů společnosti nebo společníků o zrušení společnosti, a to ke dni uvedenému v rozhodnutí společníků, jinak ke dni, kdy rozhodnutí o zrušení společnosti bylo přijato. V tomto případě dochází ke zrušení společnosti s likvidací z vůle společníků.
- Obchodní společnosti mohou být zrušeny i z dalších důvodů, které jsou uvedeny u jednotlivých typů společností. [18]

1.3 Osobnost likvidátora

Likvidátor je fyzická osoba. Obecné předpoklady pro výkon funkce likvidátora nejsou stanoveny, je však zřejmé, že musí osoba likvidátora být způsobilá k právním úkonům. Funkce likvidátora by měla být svěřena vysoce erudovaným odborníkům se zkušenostmi v řídící práci, ovládajícím všechny podnikové ekonomické disciplíny, znalým funkcí, které společnost plnila.

Likvidátor přebírá funkce statutárního orgánu ve vztahu k hospodaření společnosti v likvidaci a ve vztahu ke třetím osobám, státním orgánům apod. Nemůže ale převzít práva a povinnosti statutárního orgánu ve vztahu ke společníkům. Likvidátor odpovídá za svou činnost stejným způsobem jako statutární orgán.

Předpokladem správného provedení likvidace jsou schopnosti likvidátora, k nimž patří zejména: schopnost týmové práce, umění jednat s lidmi, vybrat schopné spolupracovníky, schopnost aplikovat obecně závazné předpisy.

Likvidátor je osoba, která provádí likvidační řízení. Tato osoba je povinna především:

- Soustředit peněžní prostředky.
- Dokončit běžné záležitosti v oblasti pracovněprávní, sociálního zabezpečení, nemocenského pojištění, veřejného zdravotního pojištění, mzdové, účetní, právní, administrativní apod.
- Vypořádat odvody, daně a poplatky apod.
- Vypořádat závazky a pohledávky.
- Podávat průběžně požadované informace o stavu a průběhu likvidace statutárnímu orgánu, případně společníkům. [13, s. 611]

Jmenování likvidátora

Není-li společenskou smlouvou nebo stanovami určeno jinak jmenuje likvidátora statutární orgán společnosti. Soud může jmenovat likvidátorem i některého ze společníků nebo statutární orgán anebo člena statutárního orgánu a to i bez jeho souhlasu.

Návrh na zápis osoby likvidátora do Obchodního rejstříku podává sám likvidátor, na kterého přešla okamžikem jeho jmenování působnost statutárního orgánu. Neučiní-li likvidátor patřičné kroky k zapsání do Obchodního rejstříku, zahájí rejstříkový soud řízení

o zápisu osoby likvidátora, poté co se o jeho jmenování dozví. Likvidátor se stává orgánem společnosti a jako členové statutárních orgánů odpovídají stejným způsobem za výkon své působnosti. Statutární orgán se při jmenování likvidátora z Obchodního rejstříku nevymazává.

Odměnu likvidátora určuje orgán společnosti, který likvidátora jmenoval. V případě, že soud jmenuje likvidátorem některého ze společníků, nebo člena statutárního orgánu, odměna mu nepřísluší. [18]

Od roku 2008 se za příjmy ze závislé činnosti považují i odměny likvidátorů. [10, s. 37]

Ukončení funkce likvidátora

Zánik funkce likvidátora může nastat následujícími způsoby:

- Smrtí likvidátora.

Odvoláním likvidátora. Soud může likvidátora odvolat v případě, že likvidátor porušuje své povinnosti na návrh osoby, jež na tom osvědčí právní zájem.

- Vzdá-li se likvidátor své funkce
- Nemůže-li funkci vykonávat

Likvidátor podává oznámení o ukončení své funkce orgánu, který ho jmenoval. Nový likvidátor je jmenován stejným způsobem, jako byl jmenován předchozí a následně je zapsán v Obchodním rejstříku.

1.3.1 Povinnosti likvidátora

Likvidátor je osoba, na niž přechází působnost statutárního orgánu v rozsahu omezeném na likvidaci společnosti. Nároky na osobu likvidátora nejsou zvlášť specifikovány, avšak lze vyvodit, že se musí jednat o osobu způsobilou k právním úkonům a interdisciplinárně založenou, neboť tato práce je velmi rozmanitá.

- Vytvoří likvidační skupinu.
- Sestaví zahajovací likvidační účetní závěrku.
- Sestaví soupis aktiv a pasiv s akcentem na položky neobsažené v rozvaze.
- Sestaví rozpočet a plán likvidace.
- Jedná s úřady a bankami.

- Likvidace pohledávek (odkupem nebo cestou upomínek, osobní jednání apod.).
- Vypořádaní odvodů daní a poplatků.
- Splácení úvěrů a vypořádání ostatních věřitelů. Zároveň je povinen bez zbytečného odkladu zveřejnit nejméně dvakrát za sebou s alespoň s dvoutýdenním časovým odstupem rozhodnutí o zrušení společnosti s výzvou pro věřitele, aby přihlásili své pohledávky ve lhůtě, která nesmí přesáhnout tři měsíce.
- Předložení zprávy o průběhu likvidace v okamžiku, kdy jsou uhrazeny veškeré závazky likvidované společnosti a zbývá pouze likvidační zůstatek.
- Musí rozhodnout o zakázkách, které ukončí ve své pravomoci.

Do 30 dnů po ukončení likvidace podá rejstříkovému soudu návrh na výmaz společnosti z Obchodního rejstříku.

- K datu ukončení likvidace předá protokolárně uschovateli dokumenty likvidované společnosti.
- Zpracuje zprávu o průběhu likvidace a návrh rozdělení likvidačního zůstatku včetně případného zdanění.
- Zasílá soupis jmění každému ze společníků a věřitelů, kteří o to požádají.
- V případě zjištění předlužení likvidované společnosti podá návrh na prohlášení konkursu.
- V případě, že statutární orgán nesestavil účetní závěrku ke dni předcházejícímu vstupu do likvidace, přechází tato povinnost na likvidátora. [14, s. 447]

Práva vyplívající z likvidace

Likvidátor je oprávněn:

- Činit úkony směřující k likvidaci společnosti.
- Plní závazky společnosti.
- Uplatňuje pohledávky a přijímá plnění.
- zastupuje společnost před soudy a jinými orgány.
- Uzavírá smíry a dohody o změně a zániku práv a závazků a vykonává práva společnosti.
- Uzavírá nové smlouvy, avšak pouze v souvislosti s ukončením nevyřízených obchodů, nebo je-li to potřebné k zachování hodnoty majetku společnosti.

Jedná jménem společnosti též ve věcech zápis do Obchodního rejstříku. Je-li likvidátor jmenován soudem z osob zapsaných v seznamu správců konkursní

podstaty, jsou orgány veřejné správy povinny mu poskytnout na základě písemné žádosti požadované informace.

1.3.2 Ukončení likvidace

Likvidace je ukončena:

- rozdělením likvidačního zůstatku,
- uspokojení věřitelů z prodeje majetku,
- převzetí majetku věřiteli k úhradě jejich pohledávek,
- odmítnutím věřitelů převzít majetek k úhradě dluhů.

Po rozdělení likvidačního zůstatku sestaví likvidátor seznam společníků, kterým vyplatil podíl na likvidačním zůstatku. Likvidátor by měl mít průkazné doklady o rozdělení a vyplacení likvidačního zůstatku. Do 30 dnů po skončení likvidace podá likvidátor návrh na výmaz společnosti z Obchodního rejstříku, společně s tímto návrhem dá likvidátor potvrzení územně příslušného státního oblastního archivu, že s ním bylo projednáno zabezpečení archivace dokumentů zanikající společnosti.

Možnosti obnovy likvidace

- V případě, že po skončení likvidace dojde ke zjištění dosud neznámého majetku nebo se objeví potřeba jiných nezbytných opatření souvisejících s likvidací, rozhodne soud na návrh státního orgánu, společníka, věřitele nebo dlužníka o obnovení likvidace společnosti a jmenuje likvidátora. Rejstříkový soud zapíše do Obchodního rejstříku, že došlo k obnovení likvidace společnosti a osobu likvidátora.

V případě, že po výmazu společnosti z Obchodního rejstříku, dojde ke zjištění neznámého majetku, rozhodne soud na návrh státního orgánu, společníka, věřitele nebo dlužníka o zrušení zápisu o jejím výmazu a obnoví se likvidace společnosti a jmenuje likvidátora. Rejstříkový soud zapíše do Obchodního rejstříku, že došlo k obnovení likvidace společnosti a osobu likvidátora. [13, s. 610 - 624]

2 Likvidace u jednotlivých typů společností

U každé společnosti, podle právní subjektivity probíhá likvidace za jiných podmínek.

2.1 Veřejná obchodní společnost

Veřejná obchodní společnost je typem osobní obchodní společnosti. Je to sdružení nejméně dvou fyzických osob podnikajících pod společným jménem, jehož součástí musí být označení „veřejná obchodní společnost“. Jestliže je společníkem právnická osoba, vykonává práva s účastí ve společnosti její statutární orgán. Veřejná obchodní společnost je právnická osoba zapsaná v Obchodním rejstříku. Společníci vkládají do společnosti peněžité i nepeněžité vklady a ručí za závazky společnosti veškerým svým majetkem společně a nerozdílně. K obchodnímu vedení společnosti je oprávněn každý společník, pokud se ve společenské smlouvě nedohodli jinak. Rovným dílem se dělí mezi společníky zisk a ztráta. Společnost vzniká sepsáním společenské smlouvy. [18]

Zrušení a likvidace veřejné obchodní společnosti

Veřejná obchodní společnost může být zrušena v případech, které jsou uvedeny v kapitole. Existují však specifické důvody, které vedou ke zrušení veřejné obchodní společnosti. Jsou to:

- Výpověď společníka, která musí být podána nejpozději šest měsíců před uplynutím účetního období.
- Aby soud společnost zrušil, má-li pro to vážné důvody, především porušuje-li společník závažným způsobem svoje povinnosti nebo není-li možné dosáhnout účelu, pro který byla společnost založena.
- Smrt společníka, ledaže společenská smlouva připouští dědění podílu, podíl zůstavitele zdědil jeho dědic, nedojde-li k odmítnutí dědictví a ve společnosti zůstávají alespoň dva společníci.
- Prohlášení konkursu na majetek některého ze společníků nebo zamítnutím návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku.
- Zánik právnické osoby, která je společníkem, ledaže společenská smlouva připouští přechod podílu na právního nástupce a ve společnosti zůstávají alespoň dva společníci.

- Zbavením nebo omezením způsobilosti k právním úkonům některého ze společníků.
- Společník přestane splňovat podmínky pro provozování živnosti.

Vypořádání společníků

Při zrušení společnosti s likvidací mají společníci nárok na podíl na likvidačním zůstatku, ten je rozdělen mezi společníky nejprve do výše hodnoty jejich splacených vkladů. Zbytek likvidačního zůstatku se rozdělí mezi společníky rovným dílem. Nestačí-li likvidační zůstatek na vrácení splacených vkladů, podílejí se na něm společníci v poměru k jejich výši. [13, s. 611 - 623]

2.2 Komanditní společnost

Komanditní společnost je typem osobní obchodní společnosti. Je to obchodní společnost, kterou zakládají dva nebo více společníků. V komanditní společnosti se setkáváme s dvěma typy společníků:

- Komanditisté, kteří ručí společnosti za své závazky až do výše svého nesplaceného vkladu. Komanditisté mají pouze kontrolní pravomoc a jsou povinni vložit do společnosti vklad v minimální výši 5 000 Kč.
- Komplementáři, kteří ručí za závazky společnosti celým svým majetkem. Jsou oprávněni k obchodnímu vedení společnosti.

Společnost vzniká sepsáním společenské smlouvy

Zrušení a likvidace komanditní společnosti

U komanditních společností komanditista není oprávněn ze společnosti vystoupit. V případě prohlášení konkursu na majetek komanditisty nebo zmítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku anebo pravomocného nařízení výkonu rozhodnutí postižením podílu komanditisty ve společnosti či vydání exekučního příkazu k postižení podílu komanditisty ve společnosti se společnost nezrušuje. V těchto případech pouze zaniká účast komanditisty ve společnosti.

Smrtí komanditisty se dědí podíl na společnosti a společnost se neruší. Zanikne-li účast všech komanditistů, mohou komplementáři dohodnout, že komanditní společnost mění bez likvidace na veřejnou obchodní společnost.

Vypořádání společníků

Při zrušení společnosti s likvidací mají společníci nárok na podíl na likvidačním zůstatku. Každý ze společníků má nárok na vrácení částky ve výši splaceného vkladu. Pokud likvidační zůstatek nestačí k tomuto vrácení, mají přednostní právo na vrácení komanditisté. Zbytek likvidačního zůstatku, který zůstal po vrácení částky ve výši vkladů, se rozdělí mezi společníky podle stejných zásad jako zisk (tyto zásady jsou stanoveny ve společenské smlouvě). Ve společenské smlouvě může být stanoveno jiné rozdělení likvidačního zůstatku mezi společníky. [18]

2.3 Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným je typem kapitálové obchodní společnosti. Společnost s ručením omezeným může být založena jednou osobou, nejvýše však může mít padesát společníků. Společnost odpovídá za své závazky veškerým svým majetkem. Společníci ručí společně a nerozdílně za závazky společnosti do výše souhrnu nesplacených částí vkladů všech společníků podle stavu zápisu v Obchodním rejstříku. Výše základního kapitálu společnosti musí činit alespoň 200 000 Kč. Výše vkladu společníka musí činit alespoň 20 000 Kč. Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada, statutárním orgánem je jednatel, nebo jednatelé. Pokud to určí společenská smlouva, je na valné hromadě volena i dozorčí rada. Společnost vzniká sepsáním společenské smlouvy.

Zrušení a likvidace společnosti s ručením omezeným

Veřejná obchodní společnost může být zrušena v případech, které jsou uvedeny v kapitole 1.2. Existují však specifické důvody, které vedou ke zrušení společnosti s ručením omezeným. Jsou to:

- Nedojde-li k převodu volného obchodního podílu vyloučeného společníka a valná hromada nerozhodne do šesti měsíců ode dne, kdy k vyloučení společníka došlo, buď o snížení základního kapitálu o vklad vyloučeného společníka, nebo o tom, že ostatní společníci převezmou jeho obchodní podíl v poměru svých obchodních podílů za úplatu, může soud společnost i bez návrhu zrušit a nařídit její likvidaci.

Spojí-li se všechny obchodní podíly do rukou jednoho společníka, je společník povinen nejpozději do tří měsíců splatit zcela všechny peněžité vklady nebo převést část obchodního podílu na jinou osobu, může soud společnosti i bez návrhu zrušit

a nařídit její likvidaci.

- Jestliže jednatel či člen dozorčí rady zemře, odstoupí z funkce, je odvolán nebo jinak skončí jeho funkční období, musí příslušný orgán společnosti do 3 měsíců zvolit nového jednatele či člena dozorčí rady. Nebudou-li z tohoto důvodu statutární orgán, popř. dozorčí rada, schopny plnit své funkce, jmenuje chybějící jednatele či členy nebo člena dozorčí rady soud na návrh osoby, jež na tom osvědčí právní zájem, a to na dobu, než bude zvolen nový jednatel, popř. budou zvoleni noví členové nebo člen dozorčí rady příslušným orgánem společnosti, jinak může soud i bez návrhu společnost zrušit a nařídit její likvidaci.
- Z jiných důvodů uvedených ve společenské smlouvě. [18]

Vypořádání společníků

Při zrušení společnosti s likvidací má každý společník nárok na podíl na likvidačním zůstatku. Tento podíl se určuje poměrem obchodního podílu, nestanoví-li společenská smlouva něco jiného. [14, s. 8]

2.4 Akciová společnost

Akciová společnost je typem kapitálové obchodní společnosti. Společnost může být založena jedním zakladatelem, je-li jím právnická osoba, jinak dvěma nebo více zakladateli. Akciová společnost odpovídá za své závazky celým svým jměním, akcionář za závazky společnosti neručí. Základní jmění je rozvrženo na určitý počet akcií o určité nominální hodnotě. Základní kapitál společnosti založené s veřejnou nabídkou akcií musí činit alespoň 20 000 000 Kč. V případě, že je společnost založena bez veřejné nabídky akcií musí činit základní kapitál alespoň 2 000 000 Kč. Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada, která volí dva orgány – statutární orgán, kterým je představenstvo a dozorčí radu, která je nejvyšším kontrolním orgánem společnosti. Představenstvo jmenuje generálního ředitele. Společnost vzniká uzavřením zakladatelské smlouvy, v případě že společnost zakládají dva nebo více zakladatelů. Je-li pouze jediný zakladatel, vzniká společnost sepsáním zakladatelské listiny.

Akcie

Akcie je majetkový cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se na řízení společnosti, jejím zisku a na likvidačním zůstatku v případě zániku

společnosti. Akcie mohou být vydány buď v listinné podobě („listinné akcie“) nebo v zaknihované podobě („zaknihované akcie“)

Podle rozsahu práv akcionářů se rozlišují akcie:

- kmenové,
- prioritní,
- zaměstnanecké.

Podle převoditelnosti se akcie dělí na:

- akcie na jméno,
- akcie na majitele.

2.4.1 Zrušení a likvidace akciové společnosti

Akciová společnost může být zrušena v případech, které jsou uvedeny v kapitole 1.2. Existují však specifické důvody, které vedou ke zrušení akciové společnosti.

Jsou to:

- Vlastní-li akciová společnost vlastní akcie nebo zatímní listy nabyté bezúplatně je společnost povinna takto nabyté akcie a zatímní listy zcizit do 18 měsíců. Nabývá-li společnost akcie a zatímní listy jako právní nástupce vstupující do všech práv osoby, která byla jejich vlastníkem anebo nabývá-li je z důvodu plnění povinnosti uložené jí zákonem nebo na základě soudního rozhodnutí k ochraně menšinových akcionářů anebo nabývá-li je v soudní dražbě při výkonu rozhodnutí na vymožení pohledávky společnosti proti vlastníku splatných akcií je společnost povinna tyto akcie a zatímní listy zcizit do tří let ode dne jejich nabytí. Jestliže nedojde ke zcizení v uvedených lhůtách, je společnost povinna bez zbytečného odkladu o jejich jmenovitou hodnotu snížit základní kapitál. Nesplní-li společnost povinnost snížit základní kapitál, může ji soud i bez návrhu zrušit a nařídit její likvidaci. [18]

Jestliže člen představenstva, popř. dozorčí rady, zemře, odstoupí z funkce, je odvolán nebo jinak skončí jeho funkční období, musí příslušný orgán společnosti do 3 měsíců zvolit nového člena představenstva, popř. dozorčí rady. Nebudou-li z tohoto důvodu představenstvo, popř. dozorčí rada, schopny plnit své funkce, jmenuje chybějící členy nebo člena představenstva, popř. dozorčí rady, soud na návrh osoby, jež na tom osvědčí právní

zájem, a to na dobu, než budou zvoleni noví členové nebo člen příslušným orgánem společnosti, jinak může soud i bez návrhu zrušit společnost a nařídit její likvidaci.

Vypořádání akcionářů

Likvidační zůstatek se dělí mezi akcionáře v poměru jmenovitých hodnot jejich akcií. Právo na podíl na likvidačním zůstatku je samostatně převoditelné ode dne, k němuž byl schválen návrh rozdělení likvidačního zůstatku.

Jestliže likvidační zůstatek nestačí k úhradě jmenovité hodnoty akcií, dělí se likvidační zůstatek na část připadající vlastníkům prioritních akcií a ostatních akcií. Nárok na vyplacení podílu na likvidačním zůstatku vzniká akcionáři vrácením listinných akcií společnosti předložených na výzvu likvidátora. Vrácené akcie likvidátor zničí. Pokud společnost vydala zaknihované akcie, vzniká nárok na vyplacení podílu na likvidačním zůstatku ke dni, kdy na základě příkazu likvidátora byly zrušeny akcie společnosti v evidenci zaknihovaných cenných papírů. Rejstříkový soud provede výmaz společnosti z Obchodního rejstříku, jen bude-li prokázáno, že byly všechny akcie společnosti zničeny, prohlášeny za neplatné nebo zrušeny. [13, s. 611 - 623]

2.5 Družstvo

Družstvo je společenstvím neuzavřeného počtu osob založeným za účelem podnikání nebo zajišťování hospodářských, sociálních nebo jiných potřeb svých členů. Družstvo musí mít nejméně pět členů anebo alespoň dvě právnické osoby. Na trvání družstva nemá vliv přistoupení dalších členů nebo zánik členství dosavadních členů, splňuje-li družstvo předcházející podmínku. Družstvo ručí za porušení svých závazků celým svým majetkem. Členové družstva za závazky neručí. Stanoví-li členská schůze jinak, mohou členové družstva ručit za závazky družstva, a to až do výše trojnásobku členského vkladu. Stanovy určují výši základního kapitálu, který se zapisuje do Obchodního rejstříku. Zapisovaný základní kapitál musí činit nejméně 50 000 Kč. Nejvyšším orgánem družstva je členská schůze, statutárním orgánem družstva je představenstvo, kontrolním orgánem družstva je kontrolní komise. [18]

2.5.1 Zrušení a likvidace družstva

Družstvo se zrušuje:

- usnesením členské schůze,
- zrušením konkursu po splnění rozvrhového usnesení nebo zrušením konkursu z důvodu, že majetek úpadce nepostačuje k úhradě nákladů konkursu, anebo zamítnutím návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku,
- rozhodnutím soudu,
- uplynutím doby, na kterou bylo družstvo zřízeno,
- dosažením účelu, k němuž bylo družstvo zřízeno.

Soud může na návrh státního orgánu, orgánu nebo člena družstva nebo osoby, která osvědčí právní zájem, rozhodnout o zrušení družstva a jeho likvidaci, jestliže:

- počet členů družstva klesl pod stanovený počet,
- souhrn členských vkladů klesl pod stanovený počet,
- uplynuly dva roky ode dne, kdy skončilo funkční období orgánů družstva a nebyly zvoleny nové orgány, nebo byla porušena povinnost svolat členskou schůzi, anebo družstvo po dobu delší než dva roky neprovozuje žádnou činnost,
- družstvo porušilo povinnost vytvářet nedělitelný fond,
- založením, splynutím nebo sloučením družstva byl porušen zákon.

Likvidátoři jsou jmenováni způsobem uvedeným ve stanovách družstva, jinak je jmenuje členská schůze. Likvidátoři vypracovávají před rozdělením likvidačního zůstatku návrh na jeho rozdělení, který projednává členská schůze. Tento návrh musí být předložen každému členu družstva. Likvidační zůstatek je rozdělen mezi členy družstva způsobem, který je uveden ve stanovách. Neurčí-li stanovy jinak, vyplatí se členům splacená část jejich členského vkladu. Zbytek likvidačního zůstatku se rozdělí mezi členy, jejichž členství ke dni zrušení družstva trvalo alespoň jeden rok. Tento zbytek likvidačního zůstatku je rozdělen mezi členy podle rozsahu, v jakém se podílejí na základním kapitálu, nestanoví-li stanovy jinak. Každý člen družstva nebo jiná oprávněná osoba může do tří měsíců ode dne konání členské schůze navrhnout, aby soud prohlásil usnesení členské schůze o rozdělení likvidačního zůstatku za neplatné pro rozpor s právními předpisy nebo stanovami. [18]

2.6 Živnosti

Živností se rozumí pravidelná výdělečná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a vlastní riziko, za účelem dosažení zisku. Aby se fyzická osoba mohla stát živnostníkem, musí splňovat všeobecné podmínky:

- dosažení věku 18 let,
- způsobilost k právním úkonům,
- bezúhonnost,
- předložení, že nemá žádné daňové nedoplatky a nedoplatky na platbách pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na sociální zabezpečení.

Živnosti se dělí na:

- **Živnosti ohlašovací**, které se dále dělí na:
- živnosti řemeslné – odborná způsobilost je získána vyučením v oboru a praxí,
- živnosti vázané – odborná způsobilost je stanovena pro každou živnost samostatně a jejich provozování vyžaduje získání průkaz způsobilosti,
- živnosti volné – odborná způsobilost není stanovena.
- **Živnosti koncesované**, které se mohou vykonávat jen na základě tzv. koncese.

Podle předmětu podnikání se živnosti dělí na obchodní, výrobní a poskytující služby.
[2, s. 28 - 55]

2.6.1 Zánik živnostenského oprávnění

Živnostenské oprávnění zaniká:

- Smrtí podnikatele, nepokračují-li v živnosti dědicové nebo správce dědictví. Dědicové nebo správce dědictví může v podnikání pokračovat, za předpokladu, že do jednoho měsíce od skončení dědického řízení tuto skutečnost oznámí živnostenskému úřadu, který byl místně příslušný pro zůstavitele.
- Zánikem právnické osoby. Dojde-li však při přeměně společnosti nebo družstva k zániku společnosti nebo družstva anebo k převodu jmění společnosti na jednoho společníka může právní nástupce pokračovat v provozování živnosti na základě živnostenského oprávnění svého právního předchůdce za předpokladu, že do 15 dnů ode

dne zániku svého právního předchůdce písemně oznámí pokračování živnosti živnostenskému úřadu a současně ohlásí ohlašovací živnost nebo podá žádost o koncesi.

- Uplynutím doby, pokud živnostenský list nebo koncesní listina byly vydány na dobu určitou. Živnostenské oprávnění nezaniká v případě, že podnikatel podá před uplynutím doby, na kterou byly živnostenský list nebo koncesní listina vydány, oznámení o změně data ukončení provozování živnosti nebo požádá o změnu koncesní listiny vydané na dobu určitou.
- Výmazem zahraniční osoby nebo jejího předmětu podnikání z Obchodního rejstříku.
- Rozhodnutím živnostenského úřadu o zrušení živnostenského oprávnění.

Živnostenský úřad má povinnost oznámit skutečnost o zániku živnostenského oprávnění následujícím orgánům:

- místně příslušnému správci daně,
- Českému statistickému úřadu,
- úřadu práce,
- místně příslušné správě sociálního zabezpečení,
- organizaci, která vede registr všech pojištěnců všeobecného zdravotního pojištění.

Živnostenský úřad zruší živnostenské oprávnění, jestliže:

Podnikatel nesplňuje podmínku způsobilosti k právním úkonům a bezúhonnosti. V případě, že fyzická osoba ztratí způsobilost k právním úkonům, může být živnost provozována se souhlasem soudu, navrhne-li to její zákonný zástupce. [2, s. 30 - 35]

Nastanou překážky v provozování živnosti:

Na majetek fyzické nebo právnické osoby byl prohlášen konkurs a soudem bylo rozhodnuto, že provozování podniku musí být ukončeno.

Fyzická nebo právnická osoba nemohou provozovat živnost po dobu tří let poté, co soud zrušil konkurs proto, že bylo splněno rozvrhové usnesení nebo že majetek nepostačuje na úhradu nákladů konkursu. V tomto případě může živnostenský úřad tuto překážku prominout, nasvědčují-li hospodářské poměry osoby a její chování, že při provozování živnosti bude řádně plnit své závazky.

Fyzická nebo právnická osoba nemohou provozovat živnost po dobu tří let, vůči níž byl návrh na prohlášení konkursu zamítnut pro nedostatek majetku. V tomto případě může též živnostenský úřad tuto překážku prominout, nasvědčují-li hospodářské poměry osoby a její chování, že při provozování živnosti bude řádně plnit své závazky.

Živnost nemůže provozovat fyzická osoba, které byl uložen soudem nebo správním orgánem zákaz činnosti, týkající se provozování živnosti v oboru nebo příbuzném oboru.

- Podnikatel o to požádá.
- Podnikatel závažným způsobem porušil nebo porušuje podmínky stanovené rozhodnutím o udělení koncese. Je-li podnikatelem zahraniční fyzická osoba, jejíž oprávnění provozovat živnost na územní České republiky je vázáno na povolení k pobytu na území České republiky, oprávnění zaniká v případě, že nesplňuje tuto podmínku.
- Neplní-li podnikatel závazky vůči státu, může živnostenský úřad na základě návrhu příslušné správy sociálního zabezpečení živnostenské oprávnění zrušit.
- Podnikatel neprovozuje živnost po dobu delší než 4 roky.

V případě, že bylo zastaveno užívání nebo provoz zařízení a podnikateli bylo uloženo odstranit závady, může živnostenský úřad v odpovídajícím rozsahu zrušit živnostenské oprávnění, jestliže podnikatel neodstraní závady do 1 roku od uplynutí stanovené lhůty, nebyla-li lhůta stanovena do 1 roku od rozhodnutí. [2, s. 37]

3 Konkurs a vyrovnání

Konkursem a vyrovnáním se rozumí zákonem upravená soudní řízení, která nastávají poté, co se dostal dlužník do úpadku. Dlužník se nachází v úpadku, jestliže:

- Má více věřitelů a není schopen po delší dobu plnit své splatné závazky. Jestliže dlužník zastavil platby, má se za to, že není schopen po delší dobu plnit své spatné závazky.
- Je předlužen. O předlužení jde tehdy, jestliže tato osoba má více věřitelů a jestliže její splatné závazky jsou vyšší než její majetek. Do ocenění dlužníkova majetku se zahrne i očekávaný výnos z pokračující podnikatelské činnosti, lze-li příjem převyšující náklady při pokračování podnikatelské činnosti důvodně předpokládat.

Návrh na prohlášení konkursu podávají

- **dlužník:** podává-li návrh na prohlášení konkursu dlužník, musí uvést okolnosti, které osvědčují jeho úpadek. K návrhu musí připojit seznam svého majetku a závazků s uvedením svých dlužníků a věřitelů. Dlužník je povinen se zdržet jakéhokoli jednání, které by směřovalo ke zmenšení jeho majetku s výjimkou běžné obchodní činnosti.
- **věřitel:** podává-li návrh na prohlášení konkursu věřitel, musí doložit, že má proti dlužníkovi splatnou pohledávku, a uvést okolnosti, které osvědčují úpadek dlužníka.

Do doby prohlášení konkursu může navrhovatel svůj návrh zrušit, v případě, že se zrušením souhlasí i ostatní navrhovatelé. Soud má, v případě prohlášení konkursu, povinnost neprodleně oznámit tuto skutečnost místě příslušnému úřadu práce.
Pokud soud návrh na prohlášení konkursu zamítne pro neosvědčení úpadku, odpovídá navrhovatel dlužníkovi za škodu, která dlužníkovi vznikla z důvodu omezení nakládání s majetkem. [19]

3.1 Ochranná lhůta

V období od podání návrhu na prohlášení konkursu může být dlužníkovi na jeho návrh rozhodnutím soudu poskytnuta ochranná lhůta. Tento návrh musí být podán do 15 dnů od doručení návrhu na prohlášení konkursu soudem.
Návrh musí obsahovat:

- obecné náležitosti,
- údaje týkající se dlužníka, které se zapisují do Obchodního rejstříku,
- seznam nemovitostí dlužníka včetně zástavních a podzástavních práv na nich váznoucích,
- seznam věřitelů s uvedením výše jejich pohledávek,
- seznam majetku a závazků dlužníka,
- poslední účetní závěrku.

Soud ochrannou lhůtu povolí, jestliže:

- je návrh podán včas a obsahuje předepsané náležitosti,
- návrh se netýká právnické osoby, která je v likvidaci,
- návrh se týká podnikatele, který zaměstnává alespoň 50 osob v pracovním poměru,
- nejde o opětovný návrh nepovolení ochranné lhůty v témže řízení,
- jsou v návrhu doloženy údaje, na základě kterých může dojít k uspokojivému řešení majetkových poměrů v rámci ochranné lhůty.

V případě, nesplní-li dlužník požadované podmínky, soud návrh na ochrannou lhůtu zamítne. Proti rozhodnutí soudu není možné se odvolat.
Ochranná lhůta trvá tři měsíce. V průběhu lhůty může dlužník podat návrh na prodloužení. Nejdéle lze však ochrannou lhůtu prodloužit o tři měsíce. [19]

3.2 Konkursní podstata

Konkursní podstatou rozumíme majetek patřící dlužníkovi v den prohlášení konkursu a kterého nabyl v průběhu konkursu. Konkursní podstatu tvoří také majetek jiných osob, které jej nabyly na základě neúčinných právních úkonů dlužníka.

Podstatu lze zpeněžit veřejnou dražbou věcí a jiných penězi ocenitelných majetkových hodnot. Prodej mimo dražbu uskuteční správce se souhlasem soudu. Peněžité pohledávky, které má úpadce za svými dlužníky nebo osobami, které zajišťují tuto pohledávku, je správce povinen uplatnit a vymáhat ve prospěch podstaty.
Nedobytné pohledávky a věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty, které nebylo možno prodat, může správce po schválení soudem a souhlasu věřitelského výboru vyloučit z podstaty.

Pohledávkami za podstatou jsou:

- hotové výdaje a odměna správce podstaty,
- náklady spojené s udržováním a správou podstaty,
- náhrada nutných výdajů a odměna likvidátora,
- daně poplatky, pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění,
- nároky věřitelů ze smluv uzavřených správcem podstaty,
- nároky na vrácení plnění ze smluv, od nichž bylo odstoupeno,
- pohledávky výživného ze zákona,
- pracovní nároky. [19]

3.3 Správce podstaty

Správce konkursní podstaty je vybírán ze seznamu správců, který vede příslušný soud. Správcem může být:

- fyzická osoba, která musí být bezúhonná, způsobilá k právním úkonům a musí mít přiměřenou odbornou způsobilost,
- veřejná obchodní společnost, která činnost správce vykonává prostřednictvím svých společníků, kteří splňují všeobecné podmínky.

Povinnosti správce:

- Postupovat s odbornou péčí.
- Odpovědnost za škodu vniklou porušením povinností. Je-li správcem veřejná obchodní společnost, odpovídají za vzniklou škodu její společníci společně a nerozdílně.

- Uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem funkce správce.
- Zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které jsou určeny k utajení.
- Předložit soudu končenou zprávu do 18 měsíců od prohlášení konkursu.

3.3.1 Práva správce:

- Nárok na odměnu a na náhradu hotových výdajů. Vyúčtování odměny a nákladů provádí v konečné zprávě. Soud může správci povolit zálohy.
- Požadovat údaje související s majetkem dlužníka a další údaje, které jsou nutné pro výkon jeho funkce, od orgánů veřejné správy a ostatních osob. Jedná se především o finanční úřady, katastrální úřady, orgány evidující motorová vozidla, notáře, Středisko cenných papírů, banky, provozovatele telekomunikačních služeb, pošty, osoby zabývající se přepravou zásilek, pojišťovny, vydavatele tisku a dopravce. Tyto třetí osoby jsou povinny poskytnout požadované údaje správci bez odkladu. Nesplní-li tuto povinnost, odpovídají věřitelům za možnou vzniklou škodu.
- Vykonává akcionářská práva spojená s akciemi zahrnutými do konkursní podstaty.
- Rozhoduje o obchodním tajemství.
- Rozhoduje o obchodních záležitostech podniku.

V případě že správce neplní řádné své povinnosti, může mu být soudem uložena pokuta až do výše 100 000 Kč. Správce může být své funkce zproštěn na návrh svůj, věřitelů nebo dlužníka. V takovém případě mu vzniká povinnost informovat nového správce a předat mu k dispozici všechny doklady potřebné k dalšímu průběhu konkursu. [19]

Věřitelský výbor

Pokud počet věřitelů přesahuje 50, jsou povinni ustavit věřitelský výbor. Při nižším počtu konkursních věřitelů mohou zvolit svého zástupce.

Věřitelský výbor chrání společný zájem všech konkursních věřitelů, dohlíží na činnost správce, průběžně schvaluje výši a správnost hotových výdajů správce a nákladů spojených s udržováním a správou podstaty. Výbor se schází z vlastní iniciativy anebo jej svolává soud či správce podstaty.

Členy věřitelského výboru volí schůze konkursních věřitelů. Minimální počet členů jsou tři členové a maximální devět členů. Tuto volbu musí potvrdit soud. Věřitelský výbor volí ze

svého členu předsedu a místopředsedu. Členové výboru mají nárok na náhradu nutných výdajů a přiměřenou odměnu.

3.4 Prohlášení konkursu

V případě, že se na základě podaného návrhu zjistí, že je dlužník v úpadku, prohlásí soud do 10 pracovních dnů konkurs.

Konkurs nelze prohlásit:

- na majetek politické strany v době ode dne vyhlášení celostátních voleb do Poslanecké sněmovny, Senátu, zastupitelstev měst a obcí nebo zastupitelstev vyšších územních samosprávných celků do desátého dne po posledním dni těchto voleb,
- po dobu nucené správy,
- po dobu ochranné lhůty.

Jestliže majetek dlužníka nebude postačovat k úhradě nákladů spojených s konkursem, je návrh na prohlášení konkursu soudem zamítnut pro nedostatek majetku.

Usnesení o prohlášení konkursu obsahuje:

- jméno a bydliště (obchodní jméno nebo název, sídlo a identifikační číslo) úpadce,
- jméno a bydliště (obchodní jméno nebo název, sídlo a identifikační číslo) správce konkursní podstaty,
- výzvu, aby věřitelé ve lhůtě stanovené soudem přihlásili soudu všechny své pohledávky. Tato lhůta nesmí být kratší třiceti dnů a delší tří měsíců,
- výzvu, aby osoby, které mají závazky vůči úpadci, již plnění neposkytovaly úpadci, ale správci konkursní podstaty.

Usnesení o prohlášení konkursu se vyvěšuje na úřední desce příslušného soudu. V tomto okamžiku se dlužník stává úpadcem. Soud oznámí prohlášení konkursu příslušnému Obchodnímu rejstříku nebo jinému rejstříku a katastrálnímu úřadu.

Je-li konkurs vyhlášen ohledně právnické osoby v likvidaci, likvidace se po dobu trvání konkursu přerušuje. Likvidátor vykonává svou působnost pouze v rozsahu, v jakém nepřešla na správce. A je jeho povinností se správcem spolupracovat, za což mu náleží odměna, která je určena správcem a schválena soudem. [19]

3.4.1 Účinky prohlášení konkursu

- na správce přechází oprávnění jednat s majetkem podstaty,
- úpadce může odmítnout dar nebo dědictví jen se souhlasem správce,
- přerušují se řízení o nárocích, které se týkají majetku patřícího do konkursní podstaty,
- nelze provést exekuci postihující majetek, který patří do konkursní podstaty,
- zaniká úpadcova plná moc a prokura,
- zanikají věcná břemena zatěžující majetek patřící do podstaty, která vznikla za nevhodných podmínek v posledních dvou měsících před podáním návrhu na prohlášení konkursu.

Zjištění podstaty

- úpadce je povinen neprodleně sestavit a odevzdat správci seznam svého majetku a závazků s uvedením svých dlužníků, věřitelů i jejich adres,
- odevzdat správci své účetnictví,
- seznam majetku a závazků se všemi náležitostmi.

Povinnosti k zajištění podstaty musejí být splněny nejpozději do 30 dnů od prohlášení konkursu. Správce podstaty provede soupis.

Soupis je listinou, která správce opravňuje ke zpeněžení sepsaného majetku. S věcí, právem nebo majetkovou hodnotou má právo nakládat pouze správce. Součástí soupisu je ocenění provedené úpadcem nebo správcem. Správce je povinen zajistit movité věci, které jsou zaznamenány v soupisu před poškozením nebo zničením. [19]

Přihlášky pohledávek

- konkursní věřitelé přihlásí své pohledávky ve lhůtě ne kratší než 30 dnů a ne delší než 3 měsíce,
- přihlášky pohledávek se podávají u soudu dvojmo,
- uvádí se důvod a výši každé přihlášené pohledávky,
- pohledávku v cizí měně je třeba přepočítat podle kursu vyhlašovaného Českou národní bankou ke dni prohlášení konkursu,

- soud doručí správci stejnopis přihlášky včetně příloh,
- správce sestaví z přihlášených pohledávek seznam, v němž uvede, které pohledávky uznává a které popírá a z jakého důvodu,
- správce přezkoumá přihlášky především podle úpadcových obchodních knih.

3.5 Vyrovnání

Dlužník, u kterého jsou dány podmínky pro prohlášení konkursu, může podat u soudu návrh na vyrovnání. V návrhu dlužník uvede, jaké vyrovnání nabízí. Dlužník muže nabídnout vyrovnání formou nové emise akcií nebo jiných cenných papírů emitovaných dlužníkem nebo i nepeněžní formou, například vydáním části aktiv, jež bezprostředně nesouvisejí s vlastní podnikatelskou činností dlužníka. Osoby ochotné zavázat se za splnění vyrovnání jako spoludlužníci nebo ručitelé musí návrh spolupodepsat. K návrhu musí dlužník připojit úplný seznam svého majetku s přehledem majetkového stavu v době podání návrhu.

Soud usnesením zamítne návrh, zjistí-li:

- Dlužník byl v posledních pěti letech před jeho podáním odsouzen pro trestný čin podvodu nebo poškozování věřitele.
- V době pěti let před podáním návrhu byl na dlužníkův majetek prohlášen konkurs nebo povoleno vyrovnání.

Věřitelům, jejichž pohledávky nemají přednostní právo, nebylo nabídnuto zaplacení. [19]

4 Účetní a daňová problematika

Ukončení činnosti společnosti z hlediska účetního a daňového má rozdílné požadavky. Z hlediska účetního, je to o ukončení vedení účetnictví a z daňového, se musí správně určit základ daně za kalendářní rok, ve kterém došlo k ukončení podnikání, nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. [13, s. 582 - 583]

4.1 Účetní problematika

Účetní povinnosti při konkursu a vyrovnání

- Sestavení účetní závěrky a zahajovací rozvahy.
- V případě povolení vyrovnání nebo prohlášením konkursu, uzavře účetní jednotka všechny účetní knihy, sestaví účetní závěrku ke dni předcházejícímu dni, kterým vzniknou účinky prohlášení konkursu nebo nastanou účinky povolení vyrovnání.
- Ke dni účinnosti usnesení o potvrzení vyrovnání zaniká povinnost účetní jednotky vyčíslit věřitelům část závazků, k němuž nebyl povinen podle obsahu vyrovnání. K tomuto dni vyúčtuje účetní jednotka tyto zaniklé závazky na vrub příslušného účtu závazků a ve prospěch příslušného účtu mimořádných výnosů.
- Při uzavírání účetních knih v případě prohlášení konkursu se zaúčtují zůstatky těch přechodných účtů aktiv a pasiv (zejména rezerv a opravných položek, dohadných účtů aktivních a pasivních, výnosů příštích období, výdajů příštích období, příjmů příštích období a nákladů příštích období), které prokazatelně nebudou moci být zúčtovány v období konkursu, a nebo které vstupem do konkursu ztratí své opodstatnění, a to podle své povahy buď na příslušné účty pohledávek a závazků nebo na příslušné účty nákladů a výnosů.
- Ke dni, kterým nastanou účinky prohlášení konkursu, sestaví účetní jednotka zahajovací rozvahu. Zůstatky účtů v zahajovací rozvaze musí navazovat na konečné zůstatky rozvahových účtů vykázané při uzavírání účetních knih.
- Majetek nezachycený v zahajovací rozvaze zaúčtuje účetní jednotka po jeho zjištění a ocenění na vrub příslušného majetkového účtu a ve prospěch příslušného účtu mimořádných výnosů.
- Předmětem účetnictví v období konkursu je celé obchodní jmění účetní jednotky v konkursu, tj. včetně majetku vyloučeného z konkursní podstaty. [21]

4.1.1 Účetní povinnosti před vstupem a ke dni vstupu společnosti do likvidace

- účetní jednotka uzavře účetní knihy ke dni předcházejícímu den vstupu společnosti do likvidace,
- účetní jednotka sestaví mimořádnou účetní závěrku ke dni předcházejícímu den vstupu společnosti do likvidace.

Ke dni vstupu do likvidace zajistí likvidátor:

- Otevře účetní knihy „obchodní společnosti v likvidaci“. V knihách analytické evidence, v knize pohledávek a závazků v pomocných knihách mohou účetní jednotky pokračovat v účetních zápisech v dalším období, účetní zápisy musí zřetelně oddělit.
- Do 30 dnů sestaví zahajovací rozvahu.
- Přehled o jmění obchodní společnosti, který musí zaslat každému společníkovi, který o to požádá.
- Provede mimořádnou inventarizaci.

Při dodržení principu bilanční kontinuity bude tato zahajovací rozvaha navazovat na konečné zůstatky rozvahových účtů vykázané při uzavírání účetních knih. Její sestavení je však nutné, protože vymezuje začátek samostatně kontrolovaného období vlastního procesu likvidace pod působností likvidátora.

Mimořádná účetní závěrka musí podat přehled o majetku, závazcích a hospodářském výsledku likvidované společnosti před bezprostředním vstupem do likvidace a kromě jiného je podkladem pro daňové přiznání.

Při sestavování účetní závěrky se kromě obvyklých uzávěrkových operací zaúčtují zůstatky přechodných účtů aktiv a pasiv zejména: [21]

- rezerv,
- opravných položek,
- dohadných účtů aktiv a pasiv,
- výnosů příštích období,
- výdajů příštích období,

- příjmů příštích období,
- nákladů příštích období,

které prokazatelně nebudou moci být zúčtovány v období konkursu a nebo které vstupem do konkursu ztratí své opodstatnění a to podle své povahy buď na příslušné účty pohledávek a závazků, nebo na příslušné účty nákladů a výnosů.

4.1.2 Účtování v průběhu likvidačního procesu a při ukončení likvidace

Při rozhodování o úpravách vedení účetnictví v průběhu likvidačního procesu bude důležité posoudit, zda:

- Společnost dokončuje nevyřízené obchody, ke kterým se zavázala a chce ještě zjistit výsledky této dokončující podnikatelské činnosti nebo její činnost bude spočívat v přeměně jednotlivých složek majetku na peněžní prostředky a chce zjistit jen správné vykazování realizační hodnoty majetku. V tomto případě je vhodné uspořádat účetnictví tak, aby výsledky za každou tuto činnost byly zjistitelné odděleně a porovnatelné se sestaveným rozpočtem.
- Společnost zahájí průběžné rozdělování vlastního jmění mezi společníky již před dokončením likvidace, bude-li mít však dostatek prostředků. Tyto částky se účtují na vrub základního jmění a v bilanci se vykáže již jmění snížené.

Odpisovat se bude jen ten majetek, který se vyčlení pro dokončení dříve uzavřených obchodů. O rozdělení zisku se bude účtovat až po ukončení likvidace.
K zpracování návrhu ke dni na rozdělení likvidačního zůstatku uzavře účetní jednotka v likvidaci všechny účetní knihy a sestaví účetní závěrku, v níž vykáže závazek vůči státnímu rozpočtu ve výši splatné daňové povinnosti. K následujícímu dni otevře znovu účty majetku a závazků a zaúčtuje vypořádání daňové povinnosti a vyplacení podílů společníkům na likvidačním zůstatku. V případě, že není účtováno o dodatečných výsledkových operacích, není již nutno sestavovat účetní závěrku ke dni podání návrhu na výmaz účetní jednotky v likvidaci z Obchodního rejstříku. [21]

Z peněžních prostředků získaných z prodeje majetku podniku je pochopitelně také nutné vyrovnat závazky vůči finančnímu úřadu, zaměstnancům, dodavatelům, ostatním věřitelům

a splatit bankovní úvěry. Celý proces nakonec dospěje ke zjištění likvidačního zůstatku a bude možné vypořádání se společníky.

Je-li v průběhu likvidace vyhlášen konkurs, musí likvidátor uzavřít účetní knihy a sestavit účetní závěrku ke dni předcházejícímu den prohlášení konkursu. Účetní knihy předá správci konkursní podstaty.

4.1.3 Zdanění likvidačního zůstatku

Příjem fyzické osoby z titulu podílu na likvidačním zůstatku patří do kategorie ostatních příjmů. Jedná se o:

- podíl společníka obchodní společnosti, s výjimkou společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti, na likvidačním zůstatku při likvidaci společnosti,
- podíl člena družstva na likvidačním zůstatku při likvidaci družstva.

Podíl na likvidačním zůstatku se nezahrnuje do daně z příjmů. Likvidační zůstatek podléhá zvláštní sazbě daně z příjmů plynoucí ze zdrojů České republiky, pro poplatníky činí 15 % z podílu na likvidačním zůstatku.

- Srážku daně je povinen provést plátce daně (tj. likvidovaná společnost) při výplatě, při poukázání nebo připsání úhrady ve prospěch poplatníka, nejpozději v den, kdy o závazku účtuje.

4.2 Daňová problematika při ukončení podnikání

Při zrušení společnosti s likvidací je po zapsání likvidace do Obchodního rejstříku likvidátor povinen oznámit správci daně změny do 15 dnů ode dne, kdy nastaly. Totéž ve stejném termínu provede správce konkursní podstaty po rozhodnutí soudu o prohlášení konkursu. Následně likvidátor i správce konkursní podstaty mají povinnost požádat po ukončení likvidace nebo konkursu správce daně o souhlas s výmazem a tento souhlas předložit současně se žádostí o výmaz z Obchodního rejstříku. [21]

4.2.1 Daň z příjmu

Předmětem daně z příjmu právnických osob jsou veškeré příjmy z činnosti a z nakládání s majetkem; u nepodnikatelských subjektů potom zejména příjmy z činností uskutečňovaných za účelem dosahování zisku. Statutární (neboli nominální nebo uvedená v zákoně) sazba daně z příjmů právnických osob je lineární. [5, s. 16]
Zanikne-li daňový subjekt bez provedení likvidace, je jeho právní nástupce nebo orgán, který o zrušení rozhodl, povinen podat do konce následujícího měsíce od jeho zániku přiznání za uplynulou část zdaňovacího období.
V případě likvidace trvá daňová povinnost i povinnost podávat každoročně přiznání až do skončení likvidace. Ke dni ukončení činnosti provede daňový subjekt účetní závěrku a nejpozději do konce následujícího měsíce podá daňové přiznání. Po skončení likvidace je likvidátor povinen podat do konce následujícího měsíce přiznání za uplynulou část zdaňovacího období.

Při prohlášení konkursu je daňový subjekt povinen podat nejpozději do 30 dnů ode dne účinnosti prohlášení konkursu přiznání za uplynulou část zdaňovacího období.
Při sestavování daňového přiznání platí v zásadě obecná pravidla, pouze některé oblasti jsou speciálně upraveny pro společnosti v likvidaci:
Výsledek hospodaření, z něhož se vychází pro zjištění základu daně za zdaňovací období (část zdaňovacího období) předcházejícímu dni ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti nebo zahájení likvidace se upraví:

U poplatníků, kteří vedou účetnictví, o zůstatky vytvořených rezerv a opravných položek, výnosů příštích období, výdajů příštích období, příjmů příštích období a nákladů příštích období. Nájemné včetně finančního pronájmu s následnou koupí najatého majetku se do základu daně zahrne pouze v poměrné výši připadající ze sjednané doby na příslušné zdaňovací období do ukončení podnikatelské činnosti a do ukončení pronájmu.

U poplatníků, kteří vedou daňovou evidenci, o výši pohledávek a závazků s výjimkou přijatých a zaplacených záloh, o cenu nespotřebovaných zásob, a o zůstatky vytvořených rezerv. Nájemné u finančního pronájmu s následnou koupí najaté věci se do základu daně zahrne pouze v poměrné výši připadající ze sjednané doby na příslušné zdaňovací období do ukončení činnosti nebo do ukončení pronájmu. Do základu daně se zahrne při dalším

prodeji nespotřebovaných zásob již zahrnutých do základu daně pouze rozdíl, o který převyšuje cena, za kterou byly nespotřebované zásoby prodány.

Odpis ve výši jedné poloviny ročního odpisu lze uplatnit z hmotného majetku evidovaného u poplatníka na počátku příslušného zdaňovacího období, dojde-li v průběhu zdaňovacího období:

K ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti nebo k ukončení pronájmu, přeměně, zrušení bez likvidace, zánik bez likvidace, zrušení s likvidací nebo prohlášení konkursu. [21]

4.2.2 Zálohy na daň z příjmů

Jestliže se poslední známá daňová povinnost týkala jen části zdaňovacího období, je poplatník daně z příjmů právnických osob povinen si pro placení záloh dopočítat poslední známou daňovou povinnost tak, jako by se týkala zdaňovacího období v délce 12 měsíců. Propočet se provede tak, že se poslední známá daňová povinnost vydělí počtem měsíců, kdy poplatník pobíral příjmy podléhající dani, a násobí se 12.

Poplatník není povinen platit zálohy na daň, jestliže ukončil činnost, z níž mu plynuly zdanitelné příjmy, nebo zanikl zdroj zdanitelných příjmů, a to od splátky následující po dni, v němž došlo ke změně rozhodných skutečností. Tyto skutečnosti je poplatník povinen oznámit správci daně.

Ode dne zápisu fúze do Obchodního rejstříku platí zálohy nástupnická společnost.

Fúze a rozdělení společnosti

Nástupnická společnost je oprávněna:

Převzít rezervy a opravné položky vytvořené zanikající společnosti.

Převzít daňovou ztrátu vyměřenou zanikající společnosti, která dosud nebyla uplatněna jako položka odčitatelná od základu daně zanikající společností.

Převzít položky odčitatelné od základu daně, na něž vznikl nárok zanikající společnosti.

4.2.3 Daň z přidané hodnoty a daň spotřební

Zanikne-li daňový subjekt bez likvidace, stává se právní nástupce plátcem DPH. Zrušená společnost nepodává za uplynulou část zdaňovacího období daňové přiznání k DPH. Tato povinnosti přechází již na právního nástupce.
Otázky spojené se zrušením společnosti s likvidací nejsou předmětem žádného speciálního ustanovení zákona o DPH ani zákona o dani spotřební z čehož lze usoudit, že platí obecná pravidla zákona.

Rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací a samotný zápis likvidace společnosti do Obchodního rejstříku nepředstavují změnu v režimu placení DPH. Obvyklý režim platí i pro podávání daňového přiznání, je podáváno vždy do 25 dnů po skončení měsíčního nebo čtvrtletního zdaňovacího období.
Likvidující se společnost musí prodej majetku a zásob zdaňovat podle příslušné sazby daně, a to i v případě, že u majetku při jeho pořízení neuplatnila odpočet daně.
Likvidátor má ve vztahu k DPH dvě základní povinnosti:

- Podat poslední daňové přiznání.
- Předložit správci daně žádost o zrušení registrace společnosti k DPH. [21]

4.2.4 Daň silniční a daň z nemovitosti

Předmětem daně silniční jsou motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrována a provozována v České republice, jsou–li používána k podnikání.
Daň z nemovitosti je tvořena daní z pozemků a ze staveb.

Daň silniční

Daňová povinnost k placení daně silniční zaniká měsícem posledního použití vozidla k podnikání. Zanikne-li daňová povinnost v průběhu ročního zdaňovacího období, platí se ve výši 1/12 sazby násobené počtem měsíců od začátku roku do konce měsíce, ve kterém bylo vozidlo naposledy použito k podnikání.

Jestliže se vozidlo prodá a dojde ke změně v osobě poplatníka, zaniká daňová povinnost původnímu vlastníku uplynutím kalendářního měsíce, který předchází před kalendářním měsícem vzniku daňové povinnosti novému vlastníku. V případě, že je vozidlo používání k podnikání i v době likvidace, podléhá dále dani silniční.

Daň z nemovitosti

Daňová povinnost se odvíjí od vlastnictví nemovitostí. Změny v osobě vlastníka nemovitostí se přiznávají u rušené společnosti oznámením správci daně nejpozději do 31. ledna následujícího zdaňovacího období. [21]

5 Řízení likvidačního procesu

Likvidační proces obchodních společností představuje velmi náročný proces. Likvidátor si musí stanovit hlavní cíl, k jehož naplnění je nutné učinit řadu příslušných kroků.
Jedná se především o:

- Poznání výchozího stavu společnosti, která je likvidována a to po stránce ekonomické, obchodní, výrobní, technické, personální a organizační.
- Stanovení klíčových oblastí pro proces likvidace.
- Stanovení dílčích cílů, do kterých se rozpadne hlavní cíl. Hlavní cíl – likvidace společnosti se rozpadá do dílčích cílů – likvidace hmotného a nehmotného majetku, finančních investic, pohledávek a likvidace zásob.
- Převedení dílčích cílů do opatření, představujících činnosti a cesty, které bude nutno vykonat.
- Stanovení funkčních míst, pomocí kterých se činnosti spojené s likvidací budou vykonávat.
- Vyhledání pracovníků, kteří budou schopni zastávat stanovená funkční místa.
- Ustanovení komise, která je poradním orgánem likvidátora.
- Vypracování programu likvidace. Tento dokument obsahuje cesty směřující k hladkému procesu likvidace např. jednotlivé činnosti – co se bude uskutečňovat, bývá rozděleno podle klíčových oblastí, jaké cesty se použijí při dosahování cílů, lhůty, přidělení odpovědnosti. Program likvidace obvykle schvaluje nejvyšší orgán likvidované společnosti.
- Ustanovení orgánu řízení likvidace.
- Ekonomické zhodnocení programu likvidace, představující rozpočet likvidace.

5.1 Soupis aktiv a pasiv

Velmi důležitým úkolem v první fázi činnosti likvidátora je sestavení soupisu aktiv a pasiv. Tento soupis logicky vychází z rozvahy, která je sestavována při mimořádné účetní závěrce likvidované společnosti. Avšak likvidátor musí na základě mimořádné

inventarizace sestavit seznam, dle kterého je možné hodnotit aktiva a pasiva z hlediska předpokládaného zpeněžení majetku.

Likvidátor musí doplnit seznam o majetkové položky, které nejsou v rozvaze a přehodnotit ocenění aktiv a pasiv. Při likvidaci jde o dosažení co nejvyššího peněžního příjmu prodejem jednotlivých složek majetku. Proto je velmi důležité provést důkladnou inventarizaci. Při hodnocení jednotlivých složek majetku vycházíme z následujících zásad:

- **Hmotný majetek** – tvoří-li účelový celek, je tento celek rozdělen do jednotlivých částí, které jsou ohodnoceny reprodukční cenou. Je však možné že by bylo možné majetek odprodat jako celek, v tomto případě můžeme počítat s vyšší hodnotou likvidovaného majetku.
- **Nehmotný majetek** – se řídí stejnými zásadami jako majetek hmotný
- **Zboží** – likvidační hodnota bude tržní cen, za kterou bude možné zboží prodat. Je nutné vzít v úvahu okolnosti, které mohou vést ke snížení ceny zboží – sezónnost, zboží podléhající módě, zboží, které se může stát rychle technicky zastaralým, nebezpečí škod vzniklých zkažením.
- **Suroviny a polotovary** – jejich hodnota bude stěží na úrovni reprodukční ceny. Jejich tržní cena se bude muset snížit o náklady spojené s odvozem, balením apod.
- **Majetkové podíly** – v případě cenných papírů bude směrodatný pro zjištění likvidační hodnoty kurz cenného papíru. Jedná-li se o rozhodující účast na jiném podniku, je nutné provést tržní ocenění dceřiné společnosti.
- **Pohledávky** – pro zjištění jejich hodnoty je nutné rozdělit je dle solventnosti odběratelů. U pohledávek, kde se předpokládá jejich prodej, půjde o tržní cenu.
- **Peněžní prostředky** – jsou oceněny nominální hodnotou.
- **Závazky** – jsou oceněny nominální hodnotou.

Vlastní jmění – představuje rozdíl mezi aktivy a pasivy – jedná se o částku představující předpokládaný likvidační zůstatek. [2, s. 115]

5.2 Rozpočet likvidace

Rozpočet představuje důležitý podklad financování likvidace společnosti. Dává přehled o očekávaných nákladech a výnosech procesu likvidace, o toku hotovostí a o konečném výsledku tohoto procesu.
Rozpočet nebývá jednorázovou záležitostí. Likvidátor většinou musí rozpočet aktualizovat s ohledem na vývoj situace.

Rozpočet nákladů a výnosů
Skládá se ze tří částí:

- Rozpočet nákladů a výnosů z běžné činnosti spojené s dokončením dříve uzavřených obchodů. Dává přehled o předpokládaném výsledku této činnosti a může sloužit i pro rozhodování o cestách, jakými se tyto dříve uzavřené smlouvy vyřídí
- Z rozpočtu hospodářského výsledku dosaženého při prodeji jednotlivých složek majetku. Dává přehled o tom, za jaké tržní ceny se prodej majetku uskuteční.
- Z rozpočtu nákladů na činnost likvidační skupiny. Poslouží k posouzení, zda náklady budou kryty příjmy, což je předpokladem toho, aby likvidace mohla být zahájena.

Rozpočet nákladů a výnosů je zobrazen v příloze č. 1.

Rozpočet výtěžku z prodeje
Účelem této části rozpočtu je zjistit:

- Očekávaný výtěžek z prodejů a jeho porovnáním se závazky
- Očekávaný výsledek likvidace
- Předlužení – výtěžek z likvidace bude nižší než závazky. V tomto případě je nutno navrhnout konkurz. Společníci ztrácejí vložené prostředky, na ztrátě se podílejí i věřitelé.
- Likvidační ztráta – výtěžek likvidace bude nižší než součet závazků a vlastního jmění. Společníci ztrácejí vložené prostředky, věřitelé jsou uspokojeni.
- Likvidační zisk – výtěžek z likvidace bude vyšší než součet závazků a vlastního jmění. Věřitelé jsou plně uspokojeni, společníci získají svůj vklad a podíl vytvoření společností za dobu její činnosti. [2, s. 1-82]

Rozpočet vychází z počátečního stavu majetku, a je to dle zahajovací rozvahy. Z majetku se vyloučí majetek neprodejný, nebo nedobytné pohledávky, zásoby, které se použijí k dokončení obchodů dříve uzavřených. Tím se získá výše majetku k prodeji.
Majetek určený k prodeji se upraví o předpokládané poskytnuté slevy. Těmito úpravami se získá hodnota předpokládaného výtěžku z prodeje. Ten se upraví o dosažené výsledky z běžné činnosti plnění dříve uzavřených obchodů, o náklady likvidační skupiny a o počáteční stav peněžních prostředků. Tím se získá údaj o prostředcích použitelných ke krytí závazků. Rozpočet výtěžku z prodeje je zobrazen v příloze č. 2.

5.3 Prodej majetku a likvidace pohledávek

Není-li společnost předlužena, přikročí likvidátor k prodeji majetku. Aby dosáhl, co největšího efektu je nutné posoudit:

- Strukturu likvidované společnosti - měl by se pokusit hledat fungující dílčí celky, neboť jejich prodej může přinést větší efekt, než prodej jednotlivých složek majetku.
- Strukturu majetku podle likvidnosti – z toto hlediska rozděluje majetek na:
- Nejlikvidnější – sem patří hotovost, vklady na bankovních účtech, obchodovatelné cenné papíry.
- Likvidní – sem bychom mohli zařadit splatné pohledávky, zásoby prodejných hotových výrobků, obchodní směnky.
- Méně likvidní – zásoby materiálu, drobný hmotný majetek, nedokončená výroba, polotovary.
- Nelikvidní – nedobytné pohledávky, hmotný majetek dlouhodobé povahy, finanční majetek dlouhodobé povahy.
- Skladbu možných zájemců – vytipování okruhu osob, na které se obrátí. Je však nutné prověřit jejich solventnost. [2, s. 45 - 62]

Likvidátor může zvolit některé z následujících forem prodeje majetku:

- **Veřejná dražba** – veřejný prodej majetku, při kterém účastníci přidávají na vyvolávací cenu, kterou oznámí likvidátor. Cílem je dosažení co nejvyšší ceny draženého majetku.

- **Přímý prodej** – prodej majetku určenému zájemci. O prodeji majetku se uzavírá kupní smlouva.
- **Veřejná soutěž** – je výzvou veřejnosti k předkládání návrhů na uzavření kupní smlouvy na prodej majetku. Navrhovatel vybírá z návrhů ty, jejichž nabízená cena je nejvýhodnější.

V případě likvidace pohledávek má likvidátor možnost zvolit buď:
Odkup pohledávek – tj. postoupení pohledávek za úplatu.
Vymáhání pohledávek – likvidátor může zvolit některou z těchto forem – zasílání upomínek, osobní jednání, žalobou, podáním návrhu na konkurs. [2, s. 48]

5.4 Likvidace finančních investic

Prodej cenných papírů – se uskutečňuje na trhu cenných papírů a to burzovním nebo mimoburzovním. Na trh vstupuje přímo likvidátor, který se však může obrátit na obchodníka s cennými papíry.
Při **eskontu směnky** banka odkupuje směnku. Současně jde o zvláštní úvěrový vztah. Banka se při splatnosti směnky obrací se žádostí o proplacení směnky k směnečnému dlužníkovy. Avšak je-li směnečný dlužník v platební neschopnosti, požaduje banka proplacení po posledním majiteli směnky. V případě likvidace společnosti je nutné vzít tento fakt v úvahu.

5.5 Uspořádání pracovně právních vztahů v likvidované společnosti

Likvidátor zpravidla ukončuje pracovní poměry všech pracovníků likvidované společnosti k datu vyhlášení likvidace.
Může zvolit dvě formy ukončení pracovního poměru:

- Dohoda o ukončení pracovního poměru

- Výpověď – důvodem výpovědi jsou organizační změny. Výpovědní lhůta činí 3 měsíce. V případě likvidace je možné dát výpověď i zaměstnancům, na které se vztahuje tzv. ochranná doba např. ženy na mateřské dovolené.

V případě, že se část likvidované společnosti prodá včetně práv a závazků, pracovník je povinen přejít k novému zaměstnavateli. V průběhu likvidace může být pracovník převeden na jinou práci, než na jakou s ním byla uzavřena pracovní smlouva Dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti zpravidla ukončí likvidátor v době co nejkratší.

Likvidátor písemně informuje příslušný úřad práce o počtu uvolňovaných zaměstnanců.
Likvidátor plní úkoly vyplývající z předpisů o sociálním zabezpečení a zdravotním pojištění. Vstup do likvidace a ukončení likvidace a zánik společnosti musí ohlásit příslušné správě sociálního zabezpečení a příslušné zdravotní pojišťovně.
S pracovníky, kteří budou dokončovat dříve převzaté závazky likvidované společnosti a s pracovníky, kteří budou pracovat v likvidačním týmu, upraví likvidátor pracovní poměry – zpravidla na dobu určitou. [2, s. 58 - 80]

Pro všechny propouštěné pracovníky musí vypracovat a odevzdat doklady pro sociální zabezpečení, evidenční listy důchodového zabezpečení pro zápočet let odpracovaných u společnosti pro potřeby budoucího zápočtu let pro vznik nároku na důchod.

5.6 Financování likvidace společnosti

Je nutné upravit dispozice s účty u peněžního ústavu. Likvidátor by měl mít právo nakládat s peněžními prostředky. Dochází k úpravám podpisových práv na bankovním účtu. Peněžní prostředky by měly být soustředěny na jednom účtu.
Likvidátor upravuje s peněžním ústavem dříve uzavřené úvěrové smlouvy. Nové úvěrové smlouvy uzavírá v souvislosti s nedokončenými závazky, aby překlenul nedostatek finančních prostředků.
Likvidátor musí **uspořádat vztahy s finančním úřadem**. Požádá ho o kontrolu v oblasti daňové a ověří s ním výši daňových nedoplatků vykazovaných v účetnictví.

Likvidátor musí stále sledovat:

- **Tok hotovostí** do společnosti a ze společnosti, což mu poskytne přehled o likviditě (solventnosti). Úkolem likvidátora je zajistit soulad mezi příjmy za prodané složky majetku a výdaji peněžních prostředků na úhradu splatných dluhů. Je nutné, se věnovat otázce návratnosti pohledávek Insolvence nemusí být důvodem k podání návrhu na prohlášení konkursu ze strany likvidátora. Návrh na prohlášení konkursu mohou však podat věřitelé.
- **Změny ve struktuře majetku a zdrojů.** Likvidátor musí stále sledovat rozvahu, aby aktiva nebyla nižší než pasiva. Čímž by došlo předlužení společnosti. [2, s. 82]

5.7 Rozdělení majetku zrušené společnosti mezi jednotlivé společníky

Výsledkem likvidace po uspokojení věřitelů je **likvidační zůstatek**, který mže být kladný či záporný. Je-li likvidační zůstatek záporný, nastupuje ručení společníků. V případě, že je likvidační zůstatek kladný, může likvidátor, i před ukončením likvidace, přebytek zálohově rozdělovat mezi společníky u:

- **Veřejné obchodní společnosti** – při zrušení společnosti likvidací mají společníci nárok na podíl na likvidačním zůstatku. Likvidační zůstatek se rozdělí mezi společníky nejprve do výše hodnot jejich splacených vkladů. Zbytek likvidačního zůstatku se rozdělí mezi společníky rovným dílem. Společenská smlouva však může stanovit rozdělení likvidačního zůstatku jinak.
- **Komanditní společnost** – společníci mají nárok na likvidačním zůstatku, a to na vrácení hodnoty splaceného vkladu. Nestačí-li likvidační zůstatek na vrácení vkladu, mají přednostní právo na vrácení vkladů komanditisté. Zbytek se rozdělí mezi ostatní společníky podle stejných zásad jako zisk, tj. na část připadající komanditistů a část připadající komplementářům, jako poměr stanovený ve společenské smlouvě, jinak na polovinu. Není-li ve společenské smlouvě stanoveno jinak, rozdělí si komplementáři na ně připadající část zisku rovným dílem, komanditisté podle výše splacených vkladů.
- **Společnost s ručením omezeným** – pokud společenská smlouva nestanoví jinak, je likvidační zůstatek rozdělen poměrem obchodních podílů.
- **Akciová společnost** – akcionář má právo na likvidačním zůstatku společnosti. Po uspokojení všech věřitelů se likvidační zůstatek rozdělí mezi akcionáře podle poměru

jmenovitých hodnot jejich akcií. Jestliže likvidační zůstatek nestačí k úhradě jmenovité hodnoty akcií, dělí se likvidační zůstatek na část připadající majitelům prioritních akcií a ostatních akcií v rozsahu určeném stanovami. Části likvidačního zůstatku se poté dělí mezi akcionáře v poměru odpovídajícím splacené jmenovité hodnotě jejich akcií. [2, s. 73 - 98]

5.8 Ukončení likvidace a zánik společnosti

Likvidace končí poté, co byly uspokojeny všechny pohledávky věřitelů. Likvidátor sestaví účetní závěrku a sestaví zprávu o průběhu likvidace s návrhem na rozdělení likvidačního zůstatku společníkům likvidované společnosti.

Do 30 dnů podá likvidátor návrh na výmaz společnosti z Obchodního rejstříku. Rejstříkový soud přezkoumá, zda likvidátor ukončil likvidaci v souladu se zákonem a společníci likvidované společnosti jeho postup schválili. U akciových společností provede výmaz pouze tehdy, bude-li prokázáno, že všechny akcie společnosti byly zničeny či prohlášeny za neplatné. Právní mocí usnesení rejstříkového soudu o výmazu společnosti v likvidaci tato společnost zaniká. [1, s. 1 - 232]

5.9 Ukončení podnikání z účetního hlediska

Fyzické osoby, které vedou účetnictví a končí podnikání nebo jinou samostatnou výdělečnou činnost, toto účetnictví vedou až do dne ukončení své činnosti.

Ukončení činnosti a ukončení vedení účetnictví znamená provést účetní závěrku, přičemž uzavírané období bude v drtivé většině kratší než dvanáct měsíců (tedy než klasický kalendářní rok nebo běžný hospodářský rok). Zákon o účetnictví ale připouští, aby účetní období při zániku účetní jednotky v období tří měsíců po skončení kalendářního roku nebo hospodářského roku bylo o příslušnou dobu delší než uvedených dvanáct měsíců.

Ke způsobu provedení účetní závěrky ke dni ukončení podnikatelské činnosti fyzické osoby ani zákona o účetnictví, ani prováděcí vyhláška k němu a ani České účetní standardy pro podnikatele nic speciálního neříkají. Postup při provádění účetní závěrky se tedy

nebude lišit od běžné účetní závěrky fyzické osoby vedoucí účetnictví. Účetní jednotka se nevyhne ani provedení inventur majetku a závazků, a to již fyzických nebo dokladových. Podnikatel jakožto účetní jednotka musí dodržet všechny zásady kladené na účetní závěrku účetními předpisy.

Zejména upozorňuji na :

- nutnost zahrnout jen zisky, které byly dosaženy,
- nutnost brát v úvahu všechna předvídatelná rizika a možné ztráty, které se týkají majetku a závazků a jsou známy do okamžiku sestavení účetní závěrky, jakož i všechna snížení hodnoty bez ohledu na to, zda je výsledkem hospodaření účetního období zisk nebo ztráta,
- časové rozlišení nákladů a výnosů (i když, vlivem daňových úprav může být výsledný efekt na daňový výsledek dosti odlišný),
- zohlednění kurzových rozdílů, když se vychází z platných kurzů ČNB ke dni ukončení podnikání (tj. ke dni provedení účetní závěrky),
- proúčtování předpisů případné daňové povinnosti nebo rezervy na daň z příjmů.

Než však případnou daň z příjmu vyčíslíme, čeká nás mnohem více práce v rámci transformace účetního výsledku hospodaření na daňový. [13, s. 582 - 583]

6 Analýza zadluženosti a likvidity

Analýza zadluženosti a likvidity nám ukáže platební schopnost podniku úspěšné existence v podmínkách trhu.

6.1 Analýza zadluženosti

Používá-li podnik k financování svých aktiv a činnosti cizí zdroje, stává se zadluženým. Používání cizích zdrojů ovlivňuje výnosnost. U velkých podniků v dnešní době není možné, aby podnik kryl veškeré své aktivity pouze z vlastního kapitálu. Na financování podniku se podílí jak vlastní tak cizí kapitál. Míra zadluženosti by měla být velmi pečlivě sledována, neboť, dojde-li, k přílišné zadluženosti může se stát, že podnik nebude schopen splácet své závazky, stane se nestabilním, což může vyvolat i ukončení činnosti.

Zadluženost není pouze negativní charakteristikou firmy. Její růst může přispět k růstu rentability. Zvyšuje však riziko finanční nestability. Ukazatel se často nazývá „Ukazatel věřitelského rizika“, neboť v případě likvidace firmy roste riziko věřitelů úměrně růstu její zadluženosti. Věřitelé proto preferují nízký ukazatel zadluženosti. Vlastníci zase potřebují větší finanční páku, aby znásobili svoje zisky. Mezi mírou zadluženosti a její platební schopností však neexistuje žádný přímý vztah. Jestliže je však ukazatel zadluženosti vyšší jak 50%, věřitelé vždy váhají s poskytnutím úvěru a zpravidla žádají vyšší úrok.
Údaje pro výpočet zadluženosti je možno nalézt v rozvaze.

Vezměme v úvahu účetní jednotku, jejíž rozvahu nalezneme v příloze č. 3 a porovnejme pomocí analýzy zadluženosti tři účetní období. Základním ukazatelem zadluženosti je poměr celkových závazků k celkovým aktivům. Nazýváme jej ukazatelem věřitelského rizika (celková zadluženost). [25]

$$Celková\ zadluženost = \frac{Celkové\ závazky}{Celková\ aktiva}\ x\ 100\%$$

Obr. č. 1. Celková zadluženost
Zdroj: [22]

rok 2010
2100 / 6300 * 100 = 33,33 %

rok 2011
1700 / 5800 * 100 = 29,31 %

rok 2012
1500 / 5200 * 100 = 28,85 %
Celková zadluženost

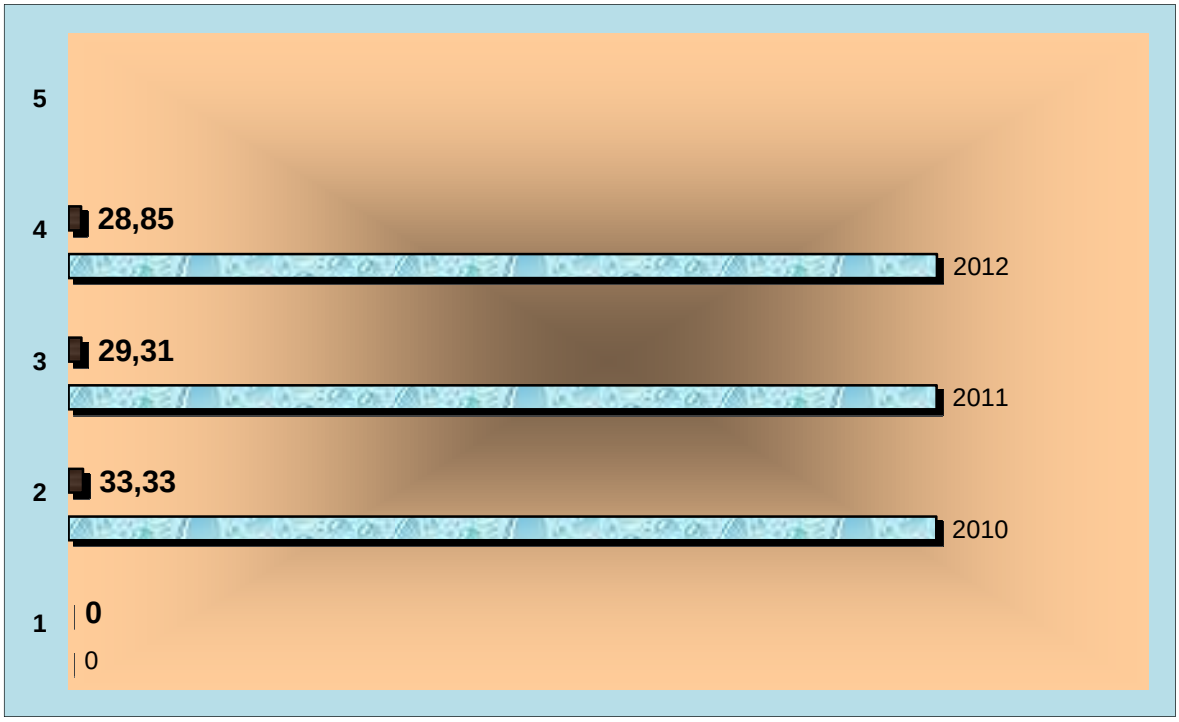

Graf č. 1: Celková zadluženost
Zdroj: Zpracování vlastní

Ukazatel zadluženosti se každým rokem snižuje. Obecně platí, že čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší je zadluženost podniku a tím vyšší je riziko věřitelů a akcionářů. Ovšem pro jeho výši nelze stanovit přesnou výši. Čím je větší podíl vlastního kapitálu, tím je větší bezpečnostní polštář proti ztrátám věřitelů v případě likvidace.

6.1.1 Poměr vlastního kapitálu k celkovým aktivům

Jedná se o doplňkový ukazatel Celkové zadluženosti podniku. Sleduje dlouhodobou stabilitu společnosti, především to, jakým způsobem financuje společnost svá aktiva. Měl by se však posuzovat v návaznosti na rentabilitu podniku.

Ukazatel závisí na velikosti společnosti a oboru podnikání, ale také na dostupnosti zdrojů, pověsti společnosti apod. Vysoká hodnota tohoto ukazatele znamená vysokou stabilitu společnosti (nízkou hrozbu úpadku) ale vzhledem ke skutečnosti, že vlastní kapitál je

nejdražším způsobem financování, má vysoká hodnota tohoto ukazatele nepříznivý vliv na rentabilitu společnosti. Naopak nízká hodnota ukazatele znamená podnikání s vyšším rizikem úpadku, ale přináší vyšší zisky pro akcionáře nebo podílníky.[25]

$$Míra\ samofinancovaní = \frac{Vlastní\ kapitál}{Celková\ aktiva}\ x100\%$$

Obr. č. 2: Míra samofinancování
Zdroj: [22]

rok 2010
4200 / 6300 * 100 = 66,67 %

rok 2011
4100 / 5800 * 100 = 70,69 %

rok 2012
3700 / 5200 * 100 = 71,15 %

Míra samofinancování

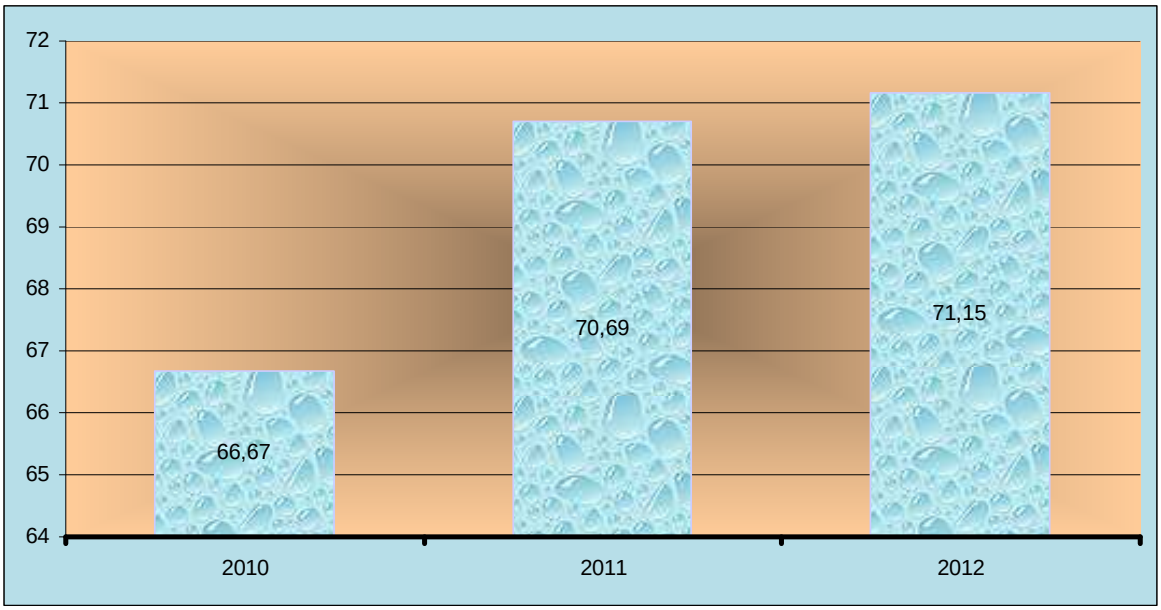

Graf č. 2: Míra samofinancování.
Zdroj: Zpracování vlastní

Tento ukazatel vyjadřuje proporci, v níž jsou aktiva podniku financována penězi akcionářů. Používá se pro hodnocení hospodářské a finanční stability podniku. Doporučuje se, aby tento ukazatel neklesal pod úroveň 30 %. Žádoucí hodnota by neměla být stanovena jako minimum, ale spíše je vhodnější stanovit interval doporučených hodnot pro konkrétní podnik. Z grafu vidíme, že hodnota míry samofinancování neustále stoupá a tím vzniká nepříznivý vliv na rentabilitu podniku.

6.1.2 Poměr cizího kapitálu k vlastnímu kapitálu

Tento ukazatel nám udává poměr mezi cizím a vlastním kapitálem společnosti. Zhodnocení míry zadluženosti je významné pro banku, zda poskytnout či neposkytnout úvěr. Pro porovnání ukazatele je rozhodující jeho vývoj v časové řadě (např. 3 roky). Znamená to, zda se podíl cizích zdrojů zvyšuje nebo snižuje.

$$\textit{Míra zadluženosti} = \frac{\textit{Cizí kapitál}}{\textit{Vlastní kapitál}} * 100\ \%$$

Obr. č. 3: Míra zadluženosti
Zdroj: [22]

- při výsledku a vývoji < 150 % = pozitivní vývoj
- při výsledku a vývoji > 150 % = negativní vývoj
- při výsledku a vývoji > 200 % = velmi rizikový klient

Při nárůstu tohoto ukazatele dochází ke zvyšování podílů cizích zdrojů použitelných na krytí potřeb podniku. Jen marketinkově zdatné firmy si mohou dovolit hodnotu ukazatele > 0,3 (týká se veřejně obchodovatelných společností). Vzniká nebezpečí ovlivňování podniku osobami stojícími mimo podnik. Ukazatel signalizuje bance a věřitelům, do jaké míry by mohli přijít o své nároky, a akcionářům ukazuje riziko ztrát v případě likvidace podniku. [25]

rok 2010
2100 / 4200 * 100 = 50 %

rok 2011
1700 / 4100 * 100 = 41,46 %

rok 2012
1500 / 3700 * 100 = 40,54 %

Míra zadluženosti

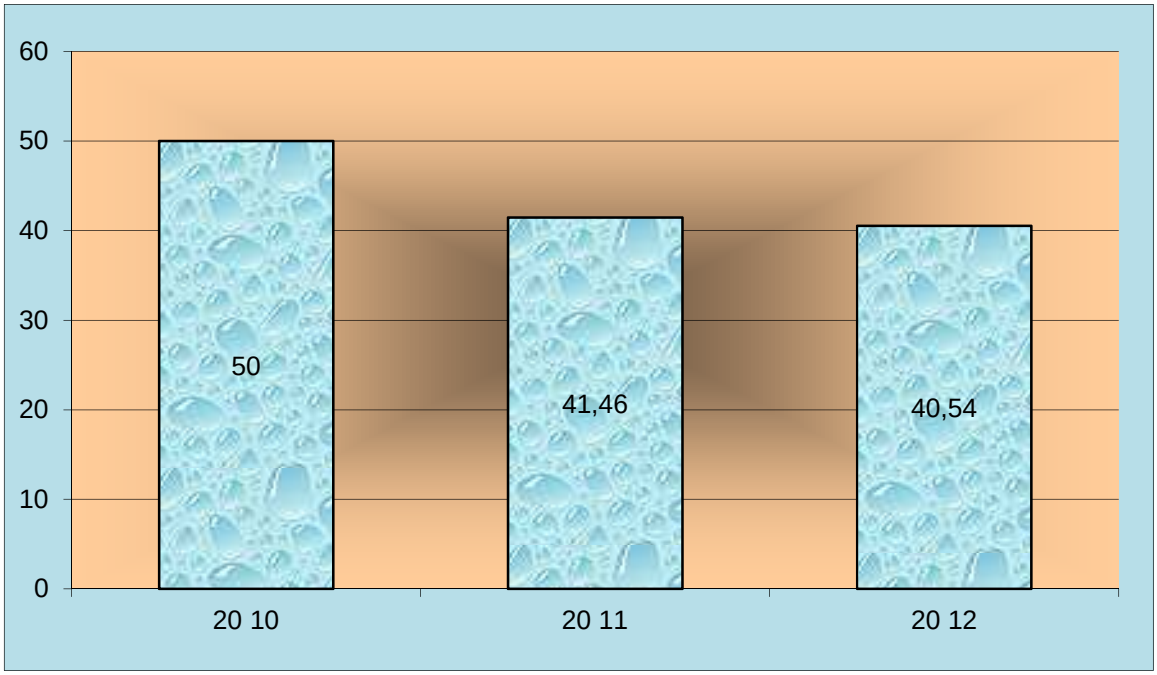

Graf č. 3: Míra zadluženosti.
Zdroj: Zpracování vlastní

Analýza míry zadluženosti nám ukazuje, že tato hodnota v období 3 let klesá, kdy podnik splácí své úvěry a dále se nezadlužuje. Znamená to, že se podíl cizích zdrojů snižuje. Tato hodnota je menší než 150 %, což nám vypovídá o pozitivním vývoji společnosti.

6.1.3 Poměr dlouhodobého cizího kapitálu k aktivům

Vyjadřuje, jaká část podniku je financována dlouhodobými dluhy a napomáhá nalézt rozumnou míru mezi krátkodobým a dlouhodobým financováním. Z cizího kapitálu je dlouhodobý ten, který má pro společnost riziko relativně nižší – nehrozí totiž splatnost během příštích dvanácti měsíců.

$$\textit{Dlouhodobé dluhy} = \frac{\textit{Dlouhodobý cizí kapitál}}{\textit{Aktiva}} * 100\ \%$$

Obr. č. 4: Dlouhodobé dluhy
Zdroj: [22]

rok 2010
700 / 6300 * 100 = 11,11 %

rok 2011
600 / 5800 * 100 = 10,34 %

rok 2012
500 / 5200 * 100 = 9,62 %

Dlouhodobé dluhy

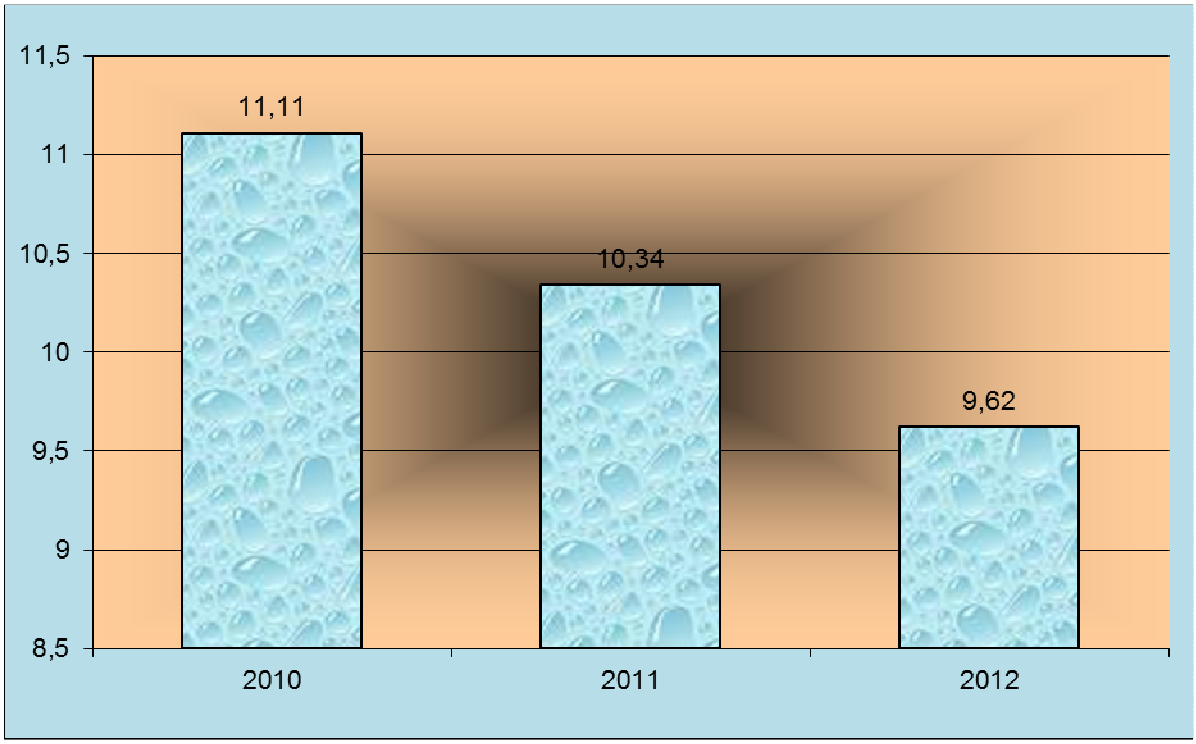

Graf č. 4: Dlouhodobé dluhy.
Zdroj: Zpracování vlastní

Z grafu vyplívá, že se v podniku snižuje financování dlouhodobými dluhy a tím se podnik snaží využívat krátkodobé financování

6.1.4 Běžná zadluženost

Poměřuje krátkodobý cizí kapitál s celkovými aktivy. Jedná se o doplňkový ukazatel k ukazateli Poměru dlouhodobého cizího kapitálu.

Dlouhodobá a krátkodobá zadluženost

$$Dlouhodobá\ zadluženost = \frac{Dlouhodobé\ závazky}{Celková\ aktiva}\ x\ 100\%$$

Obr. č. 5: Dlouhodobá zadluženost
Zdroj: [22]

Krátkodobá zadluženost

$$Krátkodobá\ zadluženost = \frac{Krátkodobé\ závazky}{Celková\ aktiva}\ x\ 100\%$$

Obr. č. 6: Krátkodobá zadluženost
Zdroj: [22]

rok 2010
1400 / 6300 * 100 = 22,22 %

rok 2011
1100 / 5800 * 100 = 18,97 %

rok 2012
1000 / 5200 * 100 = 19,23 %

Krátkodobá zadluženost

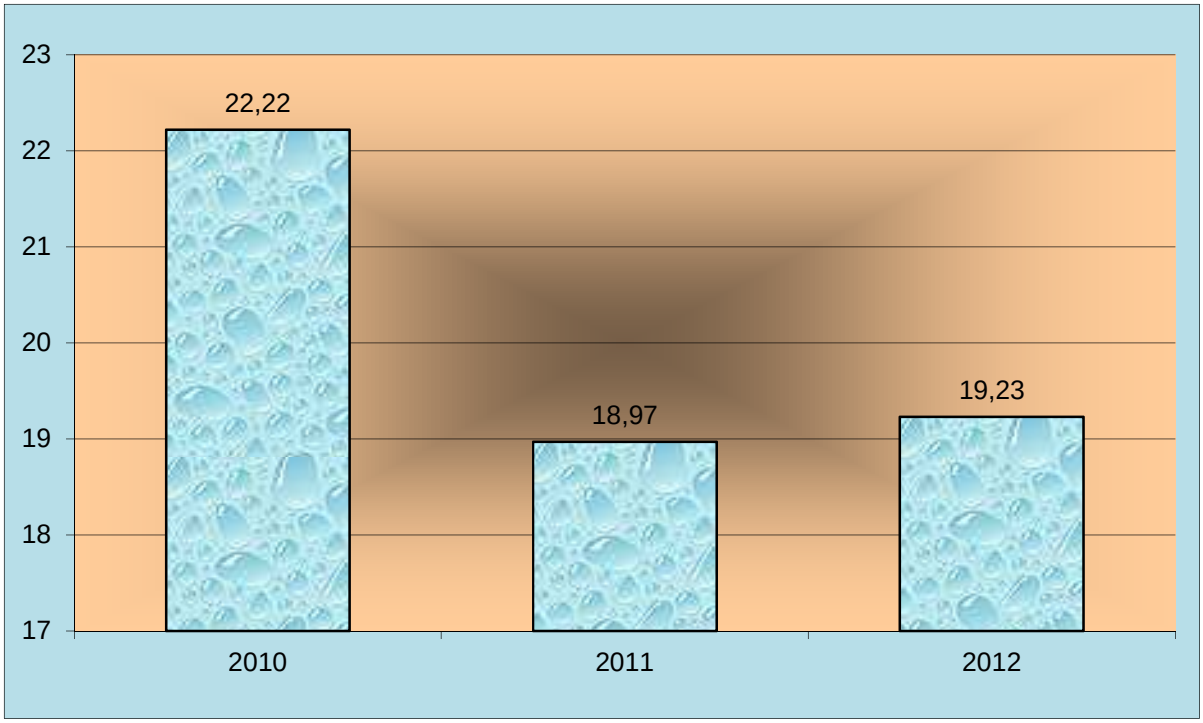

Graf č. 5: Krátkodobá zadluženost
Zdroj: Zpracování vlastní

Zde jsem zobrazil krátkodobou zadluženost podniku během tří let. Z grafu je patrné, že se zadluženost v roce 2009 snížila o 3,25 % oproti roku 2008 a v roce 2010 se zvýšila pouze o 1,4 % oproti roku 2009, ale je stále menší než v roce 2008 z čehož vyplívá, že se podnik snaží o využívání krátkodobého cizího kapitálu na úkor dlouhodobých závazků.

6.1.5 Poměr provozního zisku a cizího kapitálu

Ukazatel signalizuje jakým způsobem je zajištěno placení budoucích závazků. Čím vyšší hodnota tohoto ukazatele, tím je společnost bonitnější. Přestože by mohl ukazatel patřit do skupiny ukazatelů rentability, je zařazen do této skupiny ukazatelů zadluženosti. Vyjadřuje totiž skutečnost, že pro ziskovou aktivitu je přijatelná i vyšší úroveň závazků. [25]

$$Dlouhodobé\ dluhy = \frac{Provozní\ zisk}{Cizí\ kapitál} * 100\ \%$$

Obr. č. 7: Dlouhodobé dluhy
Zdroj: [22]

rok 2010
60 / 700 * 100 = 8,57 %

rok 2011
40 / 600 * 100 = 6,67 %

rok 2012
30 / 500 * 100 = 6 %

Data k provoznímu zisku, jsou pouze informativní, nejsou použity z rozvahy v příloze č. 3.
Data k cizímu kapitálu jsou použity z rozvahy v příloze č. 3.

Ukazatel placení budoucích závazků

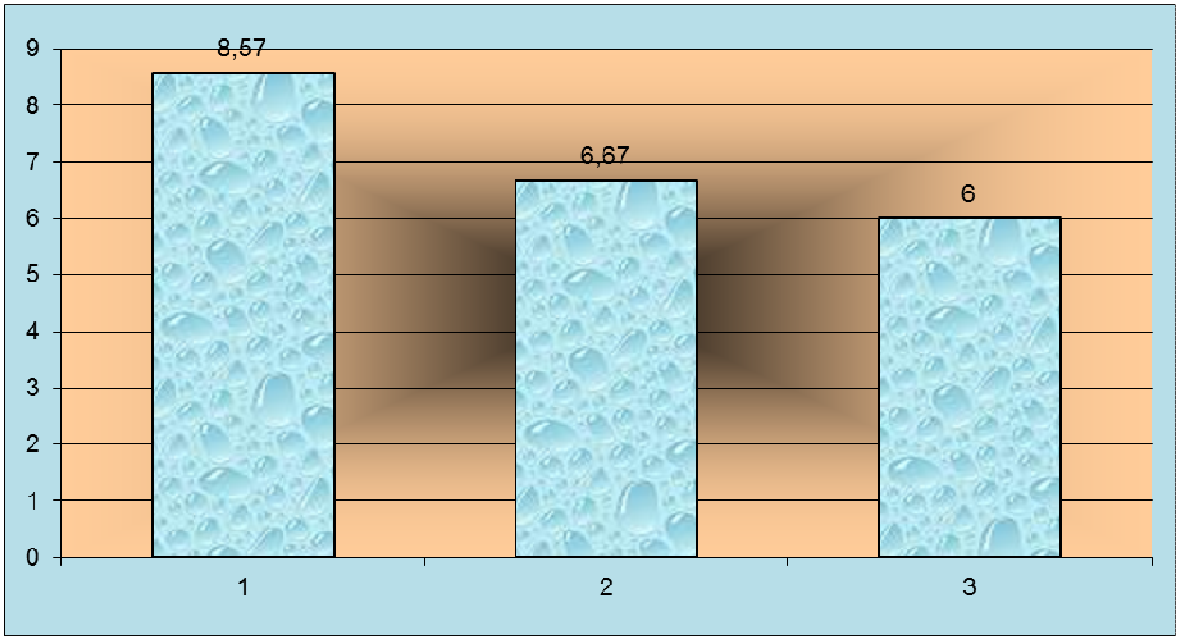

Graf č 6: Ukazatel placení budoucích závazků
Zdroj: Zpracování vlastní

Zde jsem zobrazil ukazatel placení budoucích závazků. Hodnota tohoto ukazatele se snižuje, což nám vypovídá o tom, že podnik ztrácí svou bonitu a zvyšuje své závazky.

Doba splatnosti cizího kapitálu

Jedná se o doplňující parametr a udává nám, za jak dlouho bude společnost schopna splatit všechny cizí zdroje, které se v podniku nacházejí. Tento údaj se musí upravovat pravidelně a to z důvodů, že v podniku je neustálý koloběh aktiv a pasiv, které tento údaj mění.

6.1.6 Úrokové krytí

Ukazatel informuje o tom, kolikrát zisk před úroky a zdaněním převyšuje placené úroky. Za vhodnou hodnotu považuje Ministerstvo průmyslu a obchodu hodnotu nad 8, 4-6 znamená pro investory dostačující podmínky, ovšem hodnota 3 a méně je kritická, protože většina zisku jde na úhradu nákladových úroků.

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{EBIT}{\text{Úrokové náklady}} \; [koef.]$$

Obr. č. 8: Úrokové krytí
Zdroj: [22]

EBIT = provozní zisk před úroky a zdaněním

Ukazatel informuje o tom, kolikrát zisk převyšuje placené úroky. Pokud je tento ukazatel roven 1 znamená to pro podnik, že celý jeho zisk připadne na zaplacení úroků. Ukazatel nám také říká, kolikrát by se mohl snížit provozní zisk společnosti, než se dostane na úroveň, kdy už společnost nebude schopna splatit své úrokové povinnosti a dostane se do rizika návrhu na konkurzní řízení. Proto je doporučeno u společností, u kterých se projevuje pokles tržeb a zisku, aby se vyhnuly vyššímu podílu závazků, z nichž je nutno platit úrok.

6.1.7 Úrokové zatížení

Ukazatel úrokového zatížení vyjadřuje, v jaké míře zatěžují úrokové platby zisk podniku. Jedná se o doplňující ukazatel k ukazateli úrokového krytí. Je důležitý k rozhodování managementu o zvyšování či snižování cizího kapitálu v kapitálové struktuře podniku. Pro

kvalitní rozhodování je dále potřeba pákových ukazatelů, které podají obraz o zvyšování či snižování efektivnost podnikání.

Míra zadlužení vlastního kapitálu

Vyjadřuje vztah dlouhodobého cizího kapitálu a vlastního kapitálu, přičemž hodnoty větší než 100 naznačují velké věřitelské riziko, jelikož v případě nutnosti zaplatit své dlouhodobé závazky na ty krátkodobé nezbydou žádné prostředky. [25]

$$\textit{Míra zadluž.vl. kapit.} = \frac{\textit{Dlouhodobý cizí kapitál}}{\textit{Vlastní kapitál}} * 100\ \%$$

Obr. č. 9: Míra zadluženosti vlastního kapitálu
Zdroj: [22]

rok 2010

700 / 2500 * 100 = 28 %

rok 2011

600 / 2500 * 100 = 24 %

rok 2012

500 / 2500 * 100 = 20 %

Míra zadluženosti vlastního kapitálu

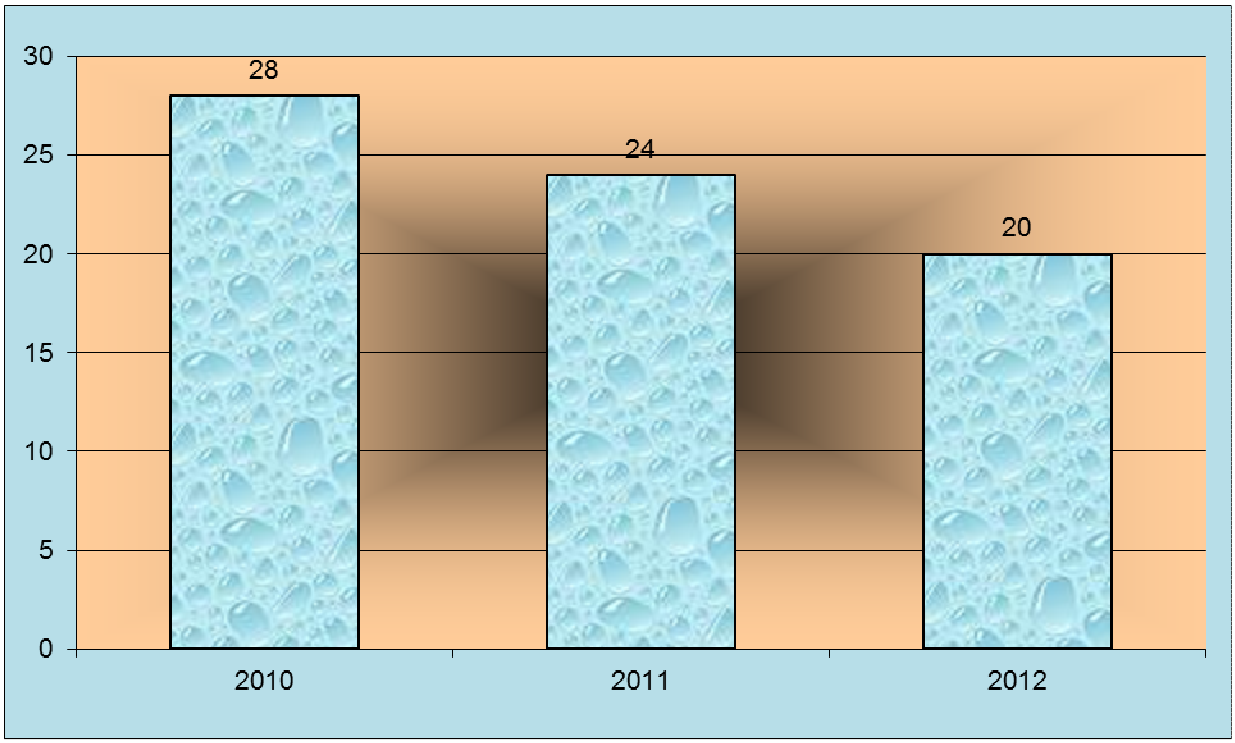

Graf č. 7: Míra zadluženosti vlastního kapitálu
Zdroj: Zpracování vlastní

Z grafu vyplívá, že hodnota míry zadluženosti vlastního kapitálu se pohybuje od 20 % do 28 %, což nám ukazuje na nízké věřitelské riziko podniku. Podnik je schopen platit dlouhodobé i krátkodobé závazky. S ohledem na dlouhodobý charakter použitého cizího kapitálu by neměla nastat situace, která si žádá jeho okamžité splacení, můžeme tedy tento ukazatel interpretovat poněkud mírněji.

6.1.8 Maximální úroková míra

Ukazatel maximální úrokové míry se používá pro lepší posouzení zadluženosti jeho komparací s ukazatelem rentability celkového kapitálu (ROA) – vypočteného z EBIT. Porovnáním tedy můžeme posuzovat, zdali je možné podnik ještě zadlužit (ROA vyšší) nebo naopak další zadlužování může mít za následek zvyšování rizika insolvence (Maximální úroková míra je větší než ROA).

Rozdíl mezi těmito dvěma ukazateli závisí z velké míry na velikosti stálých aktiv, která prostřednictvím fixních nákladů na ně, ovlivňuje ukazatel ROA jak v čitateli, tak ve jmenovateli. Tedy čím vyšší je podíl stálých aktiv, tím vyšší je podíl fixních nákladů, tím vyšší je hranice rentability.

Dalším zajímavým ukazatelem zadluženosti, který nás upozorní na porušení zlatého bilančního pravidla je ukazatel podkapitalizování. Hodnota tohoto ukazatele by se měla pohybovat na hodnotě vyšší než 1. Pokud je tato hodnota menší než jedna znamená to, že část dlouhodobých aktiv je financována z krátkodobých závazků.

$$Podkapitalizování = \frac{Dlouhodobé\ závazky + Vlastní\ kapitál}{Dlouhodobé\ aktíva}\ [koef.]$$

Obr. č. 10: Podkapitalizování
Zdroj: [22]

Kromě míry a struktury musíme analyzovat i schopnost snášet tuto zadluženost, kterou hodnotí třetí skupina ukazatelů. Ukazatel úrokového krytí říká, kolikrát je společnost ze zisku před úroky a zdaněním (EBIT) pokryt úrokové náklady společnosti. Optimální hodnota tohoto ukazatele je kolem úrovně 8. Zvýšená opatrnost se doporučuje při hodnotách nižší než 3. [25]

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{EBIT}{\text{Úrokové náklady}} \; [koef.]$$

Obr. č. 11: Úrokové krytí
Zdroj: [22]

Tokové zadlužení nás zase informuje, kolik let by společnost potřebovala na splacení svých nominálních dluhů. Na splácení se používá zjednodušený bilanční cash flow (zisk + odpisy).

$$\text{Tokové zadlužení} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Cash Flow}} \; [koef.]$$

Obr. č. 12: Tokové zadlužení
Zdroj: [22]

6.2 Analýza likvidity

Trvalá platební schopnost je jednou ze základních podmínek úspěšné existence podniku v podmínkách trhu. Jde o to, zda je podnik schopen včas splatit své krátkodobé závazky.
V souvislosti s platební schopností podniku se setkáváme s následujícími pojmy:
Solventnost – je obecná schopnost podniku získat prostředky na úhradu svých závazků. Je to relativní přebytek hodnoty aktiv nad hodnotou závazků.
Likvidita – je momentální schopnost uhradit splatné závazky. Je měřítkem solventnosti.
Poměrové ukazatele platební schopnosti odvozují solventnost podniku od poměru mezi oběžnými aktivy jako nejlikvidnější skupinou aktiv a krátkodobými závazky splatnými obvykle do 1 roku. [25]
Likvidita se zpravidla měří jako výše transakčních nákladů spojených s přeměnou investičních instrumentů. Finanční instrumenty mají poměrně nízké transakční náklady (0,2 - 1,5 %), zatímco nefinanční investiční instrumenty mají transakční náklady často v rozmezí 3 - 15 %. Vysoké transakční náklady jsou ve vyspělých státech u malých akciových společností. Nově vznikající trhy mají zpravidla vysoké transakční náklady u všech investičních instrumentů. Nižší likvidita investičních instrumentů snižuje jejich tržní cenu. Investor při investování na méně likvidních trzích požaduje odměnu za vyšší transakční náklady ve formě vyšší výnosové míry v dlouhém období. [11, s. 148]

Základním ukazatelem je běžná likvidita nebo také ukazatel pracovního kapitálu.

$$Běžná\ likvidita = \frac{Oběžná\ aktiva}{\text{Krátkodobé závazky}}\ [koef.]$$

Obr. č. 13: Běžná likvidita
Zdroj: [22]

Pro výpočet můžeme opět použít rozvahu, kterou nalezneme v příloze č. 3

rok 2010

2300 / 1400 = 1,64 : 1

rok 2011

1900 / 1100 = 1,73 : 1

rok 2012

1800 / 1000 = 1,8 : 1

Ukazatel běžné likvidity ukazuje, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku. To znamená, kolikrát je podnik schopen uspokojit své věřitele, kdyby proměnil veškerá oběžná aktiva v daném okamžiku v hotovost. V uvedeném příkladu vidíme, že podnik v roce 2011 snížil svoji likviditu oproti roku 2012.

Tento ukazatel má význam především pro krátkodobé věřitele podniku a poskytuje jim cennou informaci, do jaké míry jsou jejich krátkodobé investice chráněny.

Za optimální hodnotu je považována hodnota 1,5 až 2,5 :1. Každý investor by měl zpozornět, pokud hodnota tohoto ukazatele poklesne pod hodnotu 1. V takovém případě společnost financuje část dlouhodobých aktiv krátkodobými závazky a to je porušení zlatého bilančního pravidla. V praxi je důležité vzít v úvahu likvidnost jednotlivých druhů oběžných aktiv a také odvětví, v němž podnik operuje.

Ve snaze odstranit z ukazatele vliv obecně nejméně likvidní části oběžných aktiv tj. zásob, je často zjišťována hodnota ukazatele pohotové likvidity.

$$Pohotová\ likvidita = \frac{Oběžná\ aktiva - Zásoby}{\text{Krátkodobé závazky}}\ [koef.]$$

Obr. č. 14: Pohotová likvidita
Zdroj: [22]

rok 2010

(2300 - 1100) / 1400 = 0,86 : 1

rok 2011

(1900 – 1000) / 1100 = 0,82 : 1

rok 2012

(1800 – 800) / 1000 = 1 : 1

Ve srovnání s předchozím ukazatelem se ukazatel pohotové likvidity považuje za praktičtější. Nižší hodnota pohotové likvidity ukazuje nadměrnou váhu zásob ve struktuře. Jako optimální se jeví hodnota ukazatele alespoň 1:1. V takovém případě je podnik schopen se vyrovnat se svými závazky, aniž by musel prodávat zásoby. V uvedeném příkladu vidíme, že se hodnoty dostaly pod 1 v roce 2010 a 2011. Tato skutečnost pro podnik není ještě alarmující. Pokud by hodnoty stále klesaly, mohlo by však dojít k neschopnosti splácet své závazky, podnik by se stal insolventním, díky čemuž by mohlo dojít i k ukončení činnosti podniku.

6.2.1 Počet činných ekonomických subjektů

Údaje použité v této analýze vycházejí z Registru ekonomických subjektů ČSÚ, který udává všechny existující firmy (subjekty). Při jejich analýze musíme mít na zřeteli, že v řadě případů jde o činnost dočasnou, kdy se může opakovat období útlumu nebo úplné nečinnosti s obdobím přechodné aktivity. To se ve velké míře týká vedlejších pracovních činností. Existují však signály, že v některých případech jde o účelové „oživení“, nebo naopak „umrtvení“ činnosti subjektů. Tyto pohyby jsou v časové řadě více méně eliminovány a jejich vliv na celkový vývoj je jen částečný, podle mého názoru nepodstatný. [14, s. 372 - 378]

Registr ekonomických subjektů

Rok	Obchodní společnosti		Družstva	Státní podniky	Fyzické osoby		
	celkem	z toho akciové společnosti			soukromí podnikatelé podnikající dle živnostenského zákona	emědělští odnikatelé	soukromí podnikatelé podnikající dle jiných zákonů než živnostenského
2005	256 657	17 031	13 839	746	1 681 042	2 040	114 088
2006	252 791	18 093	14 391	668	1 697 888		115 844
2007	290 218	20 455	14 887	602	1 719 543	97 865	111 103
2008	311 309	22 700	15 338	526	1 747 020	97 996	112 486
2009	329 100	23 312	15 636	420	1 806 370	32 863	97 068
2010	347 753	23 991	15 690	358	1 842 965	34 033	92 592
2011	365 293	24 667	15 536	308	1 877 035	35 119	95 329

Tabulka č. 1: Registr ekonomických subjektů
Zdroj: [24], grafické zpracování vlastní

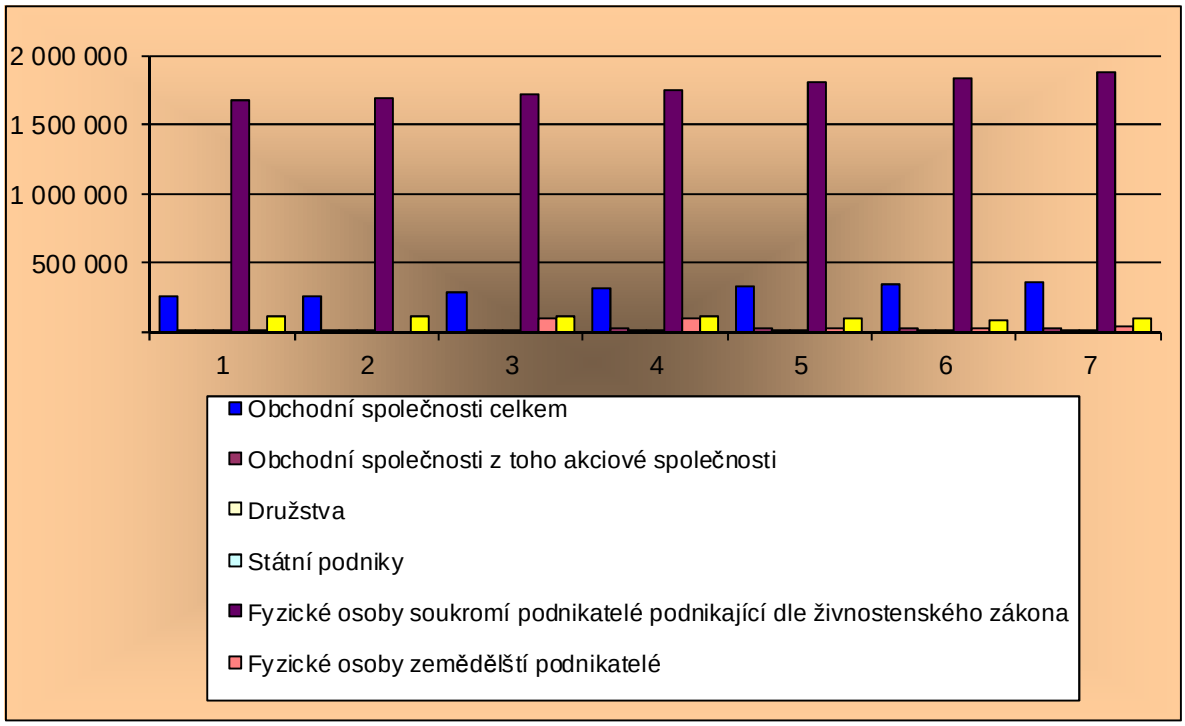

Graf č. 8: Registr ekonomických subjektů
Zdroj: [24], grafické zpracování vlastní

Z grafu je zřejmé, že počet činných ekonomických subjektů od roku 2005 neustále stoupá. Obchodní společnosti od roku 2005 do roku 2011 vzrostly o 108 636 (tj. 42,33 %), U fyzických osob byl největší nárůst u zemědělských podnikatelů v roce 2008 o 95 956 (tj. 4 704 %) .V roce 2009 a 2010 tento počet klesal. V roce 2011 se zvýšil o 1 086 (tj. 3,19

%) oproti roku 2010 a snížil o 62 877 oproti roku 2008 (tj. - 64,16 %). Soukromí podnikatelé podnikající dle živnostenského zákona mají od roku 2005 vzrůstající charakter. Počet se zvýšil o 195 993 (tj. 11,659 %). Soukromí podnikatelé podnikající dle jiných zákonů, než živnostenského zákona mají od roku 2005 do roku 2010 klesající charakter. Počet se snížil o 21 496 (tj. - 18,842 %). V roce 2011 počet stoupl o 263 oproti roku 2010 (tj. 0,287 %).

6.3 Finanční řízení za krize podniku

Když se podnik dostane do vážných finančních potíží, které mohou vyvrcholit finanční krizí a úpadkem podniku. Nejlepší obranou proti finančním potížím (platební neschopnost, předluženost) je finanční zdraví, které spočívá v uspokojivé situaci, tj. v uspokojivé likviditě a uspokojivé výnosnosti (rentabilitě). Je-li však značně oslabeno (např. provozními potížemi – váznoucí odbyt, vysoké náklady), dostane se podnik do finanční tísně, která může přerůst ve finanční krizi a skončit úpadkem.

Symptomy blížící se krize: [14, s. 372 - 379]

- klesá nebo vázne odbyt, rostou zásoby hotových výrobků a rozpracované výroby, čímž se zvyšuje vázanost finančních prostředků,
- závazky jsou hrazeny se zpožděním,
- ceny vstupů, mzdy a úroky rostou, tím klesá rentabilita tržeb i kapitálu, často dochází ke ztrátovosti celého podniku,
- dochází k poklesu výroby pod bod zvratu a začne se stravovat vlastní kapitál (v rozvaze klesá podíl vlastního kapitálu), často je stráven celý,
- vyčerpání všech likvidačních zdrojů nutí podnik k dalším dluhům (začne klesat pracovní kapitál a ukazatelé likvidity), dochází k rychlému růstu krátkodobého bankovního úvěru,
- silně zadluženému podniku nikdo nechce půjčit, věřitelé žádají konkurz.

Krize se projevuje v platební neschopnosti – insolvenci, tj. v neschopnosti platit dluhy včas a v plné výši. Její příčinou často bývá neúměrně rychlý růst firmy při nedostatečném pracovním kapitálu, velké investice neodpovídají tržním podmínkám, vysoký podíl dluhů při očekávání tržního růstu, který se nedostavil, bankrot hlavních odběratelů, je proto nutné včas rozeznat blížící se krizi. Musíme kontrolovat všechny finanční plány, sledovat

odchylky v jejich plnění, zjišťovat příčiny a stanovit nápravná opatření. Novým nástrojem je controlling, který by měl včas signalizovat jakékoliv odchylky od zdravého vývoje, zjistit příčiny a okamžitě stanovit způsoby, jak sjednat nápravu a navrhnout potřebnou terapii.

Systémy včasného varování nebo predikčních bankrotních modelech. Jsou založeny na zjištění, že poměrně dlouhou dobu před úpadkem podniku vznikají výrazné odchylky ve vývoji některých ukazatelů, míst toho, aby jejich hodnot rostla, klesá a naopak.
Byla vypracována řada modelů, např. i u nás známý Altmanův model (Z – score model), který vypadá takto:

Z = 1,2 x1 + 1,4 x2 + 3,3 x3 + 0,6 x4 + 1,0 x5

x1 – pracovní kapitál / aktiva celkem,
x2 – nerozdělený zisk / aktiva celkem,
x3 – zisk před úroky a daněmi / aktiva,
x4 – tržní cena všech emisí / dluhy celkem,
x5 – tržby / aktiva.

Pokud Z > 2,90 – nehrozí podniku bankrot
Z < 1,80 – podniku hrozí bankrot
Z – mezi těmito dvěma hodnotami je podnik v šedé zóně

Pro podniky českého průmyslu, kde značnou roli v hospodaření podniku hraje platební neschopnost, byl vzorec doplněn o ukazatel x6, který je podílem závazků po lhůtě splatnosti na celkových výnosech. [14, s. 373 - 375]

7 Návrh řešení

Hlavní opatření k překonání krize

- Snížit oběžný majetek (včas omezit výrobu, vymáhat pohledávky, prodat všechny nepotřebné zásoby atd.) a získáme peníze na oddlužení.
- Snížit stálá aktiva (omezit investiční výstavbu, pokud ztráty jsou nižší než odpisy, a zcela ji zastavit, pokud ztráty odpisy převýší, prodat nepotřebné stroje, pozemky, resp. pokud je hodně zle, prodat i samostatné pobočné závody, využít leasingu
a zpětného leasingu strojů, zařízení a budov) a získané peníze použít na oddlužení.
- Obnovit rentabilitu především snížením nákladů (zastavit přijímaní nových pracovníků, omezit pracovní dobu, radikálně omezit veškeré výdaje – to vše jsou krátkodobá opatření; z hlediska dlouhodobého, je nutné inovovat výrobní program, zamyslet se organizační strukturou podniku a pokusit se ji racionalizovat).

Vypracovat plán restrukturalizace a co nejrychleji jej realizovat. Jde hlavně o restrukturalizaci provozní činnost (změny ve výrobkové struktuře, inovace výrobků a technologie, změny trhu a jeho segmentu – jde převážně o změny aktiv), a o restrukturalizaci finanční (změny v oblasti pasiv, tj. finanční struktury – snížení vlastního kapitálu, kapitalizace dluhů jejich proměnou na akcie, fúze, akvizice, zpětný leasing, vstup strategického partnera). [14, s. 375 - 376]

7.1 Zvýšení hodnoty firmy finanční restrukturalizací

Máme volných 1 mil. Kč. Chceme založit malou firmu, o níž předpokládáme, že nám bude ročně přinášet příjmy 200 000 Kč před úroky a zdaněním (EBIT). Celý zisk bude spotřebován, vyplacen jako dividendy. Předpokládejme, že jsme získali půjčku ve výši 500 000 Kč (50 % kapitálu), za úrokovou míru 16 %. Zisk před zdaněním klesl na 120 000 Kč, neboť za vypůjčené peníze jsme museli zaplatit úrok ve výši 80 000 Kč. Současně se však snížil námi investovaný kapitál na polovinu. Tím vzrostla výnosnost vlastního kapitálu měřená ziskem před zdaněním z 20 % (200/1000) na 24 procentních bodů (120/500), tj. o 20 % tzv. vliv finanční páky.

Zbylých 500 000 Kč se nám podařilo investovat za stejných podmínek, jako jsme získali půjčku (obě akce jsou stejně rizikové). Z investovaného kapitálu ve výši 1 mil. Kč získáme 120 000 Kč jako příjem z firmy a 80 000 Kč jako úroky, celkem tedy 200 000 Kč, tj. stejnou částku jako při financování firmy dluhem. To je stejný výsledek, jako když sečteme náš výnos a výnos našeho věřitele. To ukazuje, že způsob financování firmy – pokud neplatíme daně - neovlivňuje celkový výnos vlastníků a tudíž ani hodnotu firmy. Hodnota firmy je tudíž nezávislá na struktuře zdrojů – tj. na finanční páce.
Společnost vlastní fyzická aktiva, jako jsou auta, budovy, a dluží papírová pasiva, jako jsou akcie a dluhopisy. Fyzická aktiva jsou skutečným tvůrcem hodnoty a přeskupení papírových závazků žádnou hodnotu nepřidá. Společnost není bohatší s jednou skupinou papírových závazků než s druhou.

Jinak je to, když počítáme s daněmi. Předpokládejme, že daň z příjmů je 40 %. Nezadlužená firma na daních zaplatí 80 000 Kč, zadlužená pouze 48 000 Kč, daňová úspora je 32 000 Kč. Zisk po zdanění u nezadlužené firmy je 120 000 Kč a výnosnost vlastního kapitálu (zisk po zdanění/vlastní kapitál) je 12 %, u zadlužené 72 000 Kč a 14,4 %. Celkový příjem je 152 000 Kč (72 000 + 80 000 úroků, ať už našich nebo našeho věřitele) oproti 120 000 Kč v 1. případě. Zadlužením (restrukturalizací finančních zdrojů) hodnota firmy vzrostla o 32 000 Kč!

Další varianta: půjčíme si 500 000 Kč, které investujeme na skoupení akcií naší firmy. Tím zvýšíme hodnotu naší firmy o současnou hodnotu daňového štítu, neboť růst hodnoty firmy se rovná současné hodnotě (působí faktor času) daňového štítu:

hodnota firmy = hodnota nezadlužené firmy + současná hodnota daňového štítu

$$\textit{Hodnota firmy} = \frac{\textit{Úroky x daňová sazba}}{\textit{Očekávaná výnosnost dluhu}} * 100\ \%$$

Obr. č. 15: Hodnota firmy
Zdroj: [14, s. 377]

V našem případě:

$$\textit{Přírůstek hodnoty firmy} = \frac{80\,000 \times 0{,}40}{0{,}16} = 200\,000$$

Obr. č. 16: Přírůstek hodnoty firmy
Zdroj: [14, s. 377]

Hodnota naší firmy, tím že jsme použili cizí kapitál vzrostla o 200 000 Kč. Byla–li její tržní hodnota před použitím cizího kapitálu 2 600 000 Kč, potom po této finanční restrukturalizaci je 2 800 000 Kč.
Z toho plyne, že čím vyšší zadluženost, tím vyšší úspory na daních a tím vyšší hodnota firmy. Toto však platí jen pro firmy, které platí daně. Je-li firma ztrátová, daně neplatí, tak se daňový efekt ztrácí. Ale i pro ziskové firmy platí: s rostoucí zadlužeností rostou úrokové míry financujících bank (věřitelů) a ztrácí se efekt finanční páky.
[14, s. 373-378]

Zadlužená firma je mnohem zranitelnější a finančně méně stabilní. Roste riziko, že se firma dostane do finanční tísně (nemůže splácet své dluhy). Finanční tíseň vyvolává tzv. náklady finanční tísně (např. náklady úpadku, jako jsou soudní poplatky, zvýšené náklady na řízení firmy), které snižují hodnotu firmy.

Hodnota firmy je dána hodnotou firmy nezadlužené, současnou hodnotou daňového štítu a současnou hodnotou nákladů finanční tísně. [14, s. 381]

7.2 Koncentrace a kooperace

Ke zvýšení efektivnosti podnikatelské činnosti i výrobních faktorů (práce, strojů a zařízení, materiálů a energie) do stále větších podnikatelských celků přispívají procesy koncentrace, které představují relativní nebo absolutní změny v počtu a velikosti podnikatelských subjektů v určitém odvětví nebo území. V tržních ekonomikách je koncentrace uskutečňována vzájemným převodem aktiv, získáváním účasti v jednotlivých firmách nebo

uzavíráním kartelových či kooperačních dohod. Soustřeďování se může realizovat buď v rámci vymezeného podniku jako vnitřní růst tzv. věcná koncentrace, nebo spojení místně odloučených podniků do nového organizačního celku tzv. organizační koncentraci (fúzi nebo akvizici). Výsledkem koncentrace jsou velké podniky.

- Výhody velkých podniků:
- Kapitálová síla, která umožňuje provádět vědeckovýzkumnou činnost.
- Vysoká produktivita práce.
- Značný podíl na trhu = pozitivní rentabilita.
- Podřízení sdružených podniků jednotnému vedení.
- Nové pracovní příležitosti.
- Podněcování ekonomického růstu.
- Zabezpečení sociální stability.
- Podstoupení rizika podnikání.

Procesy kooperace zahrnují vnitrostátní i mezinárodní úroveň. Jsou spojeny vytvářením nadnárodních podniků. [14, s. 386 - 405]

7.3 Reorganizace

Reorganizace společnosti jako nový způsob řešení úpadku podnikatelských subjektů zaváděný do našeho právního řádu většinou zahrnuje restrukturalizaci závazků a kapitálových účtů a současně přecenění majetku firma. Reorganizací se z hlediska nového insolvenčního zákona rozumí postupně uspokojování pohledávek věřitelů při zachování provozu dlužníkova podniku. Schválený reorganizační plán je opatření, na základě kterého by při jeho dodržování mělo dojít k ozdravění podniku.

Obecně platí, že pokud výnosová hodnota podniku převyšuje hodnotu likvidační, je zachování existence podniku jako „going concernu“ ekonomicky odůvodněné a podnik by neměl být likvidován a majetek jednotlivě rozprodáván. Výhodou reorganizace je především to, že zúčastněné strany mohou získat více, než by získali při konkurzu. Naopak nevýhodou pravděpodobně bude to, a zkušenosti ze zahraničí to potvrzují, že se bude jednat o velmi zdlouhavý, komplikovaný a nákladný proces založený především na vyřešení konfliktů mezi zájmy věřitelů a vlastníků.

Reorganizaci lze provést těmito způsoby:

- restrukturalizací pohledávek věřitelů, prominutí části dluhů dlužníka, včetně jejich příslušenství nebo odklad splatnosti,
- prodejem celé majetkové podstaty nebo její části anebo prodejem dlužníkova podniku,
- vydání části dlužníkových aktiv věřitelům nebo převodem těchto aktiv na nově založenou právnickou osobu, ve které mají věřitelé majetkovou účast,
- fúzi dlužníka – právnické osoby s jinou osobou nebo převodem dlužníkova jmění na společníka,
- vydáním akcií nebo jiných cenných papírů dlužníkem nebo novou právnickou osobou v případě založení nové společnosti nebo fúze dlužníka,
- zajištěním financováním provozu dlužníkova podniku nebo jeho části,
- změnou zakladatelského dokumentu nebo stanov nebo jiných dokumentů upravující vnitřní poměry dlužníka.

Reorganizace může podle insolvenčního zákona skončit třemi možnými způsoby:

- splněním reorganizačního plánu,
- přeměnou reorganizace v konkurz,
- zrušením rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu, jsou-li splněny podmínky vypovídající o nepoctivém jednání.

Splnění reorganizačního plánu nebo jeho podstatné části vezme insolvenční soud na vědomí rozhodnutím, kterým reorganizace končí.
[13, s. 636-637]

7.4 Oddlužení

Dalším řešením úpadku dle insolvenčního zákona je oddlužení. Pouze dlužník fyzická nebo právnická osoby, která není podnikatelem, může insolvenčnímu soudu navrhnout, aby jeho úpadek nebo hrozící úpadek řešil oddlužením.
Oddlužení lze provést dvěma způsoby:

- zpeněžením majetkové podstaty,

- plněním splátkového kalendáře.

Při oddlužení zpeněžením majetkové podstaty se postupuje obdobně jako při zpeněžování majetkové podstaty v konkurzu. Na rozdíl od konkurzu, do majetkové podstaty nenáleží majetek, který dlužník nabyl v průběhu insolvenčního řízení, poté co nastaly účinky schválení oddlužení.

Při oddlužení plněním splátkového kalendáře je dlužník povinen po dobu 5 ti let měsíčně splácet nezajištěným věřitelům ze svých příjmů částku, kterou mezi ně rozvrhl podle poměru jejich pohledávek způsoben určeným v rozhodnutí insolvenčního soudu o schválení oddlužení. Zajištění věřitelé se uspokojí z výtěžku zpeněžení zajištění obdobným způsobem jako v konkurzu.
Splnění oddlužení vezme insolvenční soud na vědomí rozhodnutím, proti němuž není přípustné odvolání. Po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí insolvenční řízení končí. Jestliže dlužník splní řádně a včas všechny povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení, vydá insolvenční soud po slyšení dlužníka a výhradně na jeho návrh usnesení, kterým dlužníka osvobodí:

- od placení pohledávek, zahrnutých do oddlužení v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny,
- od pohledávek, ke kterým se v insolvenčním řízení nepřehlíželo,
- od pohledávek, které nebyly dle insolvenčního řízení přihlášeny.

Tento způsob řešení úpadku, poskytuje tzv. druhou šanci dlužníkovi, především fyzické osobě, která byla pravděpodobně odsouzena k celoživotnímu splácení dluhů. Zcela nově je do našeho právního řádu zavedeno oddlužení formou splátkového kalendáře. To se použije zejména u fyzických osob, které mají pravidelný příjem, z něhož mohou platit splátky svých dluhů. Tato forma by měla působit preventivně proti tomu, aby se dlužník pohyboval v zóně šedé ekonomiky, přijímal práci načerno apod. Možnost osvobození od zbytků dluhů dlužníka motivuje k tomu, aby usiloval o co nejvyšší míru uspokojení věřitelů. [13, s. 638-639]

7.5 Sanace

Sanace znamená soubor opatření přijímaných ze strany vedení podniku, jejichž smyslem je zásadní ozdravení a obnova finanční výkonnosti a prosperity firmy. Sanace patří až k závěrečným krokům, které podnikový management realizuje k obnovení výkonnosti podniku. Je reakcí na krizi a úpadek. Stanovení, ve které fázi krize se podnik nachází, patří k důležitým krokům vývojového stádia krize. Neboť teprve potom je možné připravit a realizovat opatření směřující k sanaci. Sanace může být realizována vlastními silami, nebo s využití pomoci vnějšího okolí. Podle toho se rozlišuje buď autonomní, nebo heterogenní sanace. Lze pozvat specializovanou firmu, která zpracuje nejen diagnózu krize, ale na základě poznatků analýzy navrhne i sanační (ozdravný) program.

Lze navrhnout pět fází ozdravného procesu:

- Analýza výchozí situace podniku. Analýza by měla zahrnovat analýzu ekonomickou, výrobní, personální, finanční a shrnutí hlavních poznatků analýzy

Obrat podniku od úpadku k prosperitě

Graf sanace společnosti

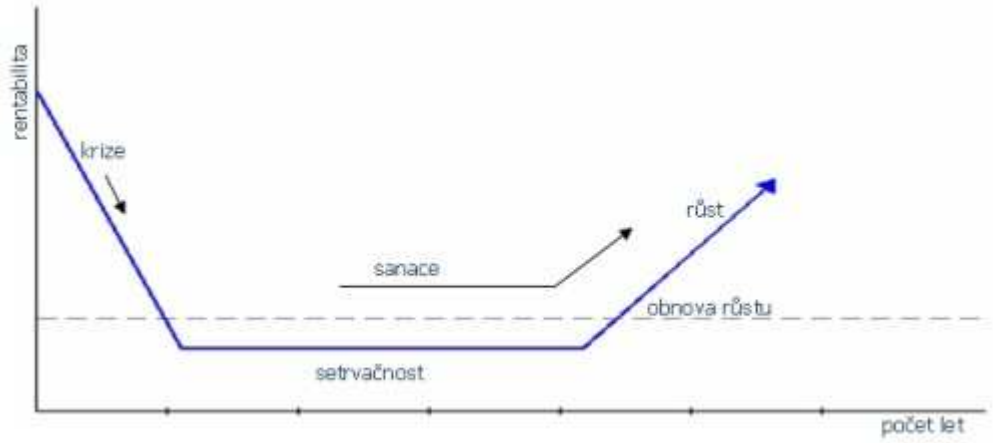

Graf č. 9: Sanace společnosti
Zdroj: [23]

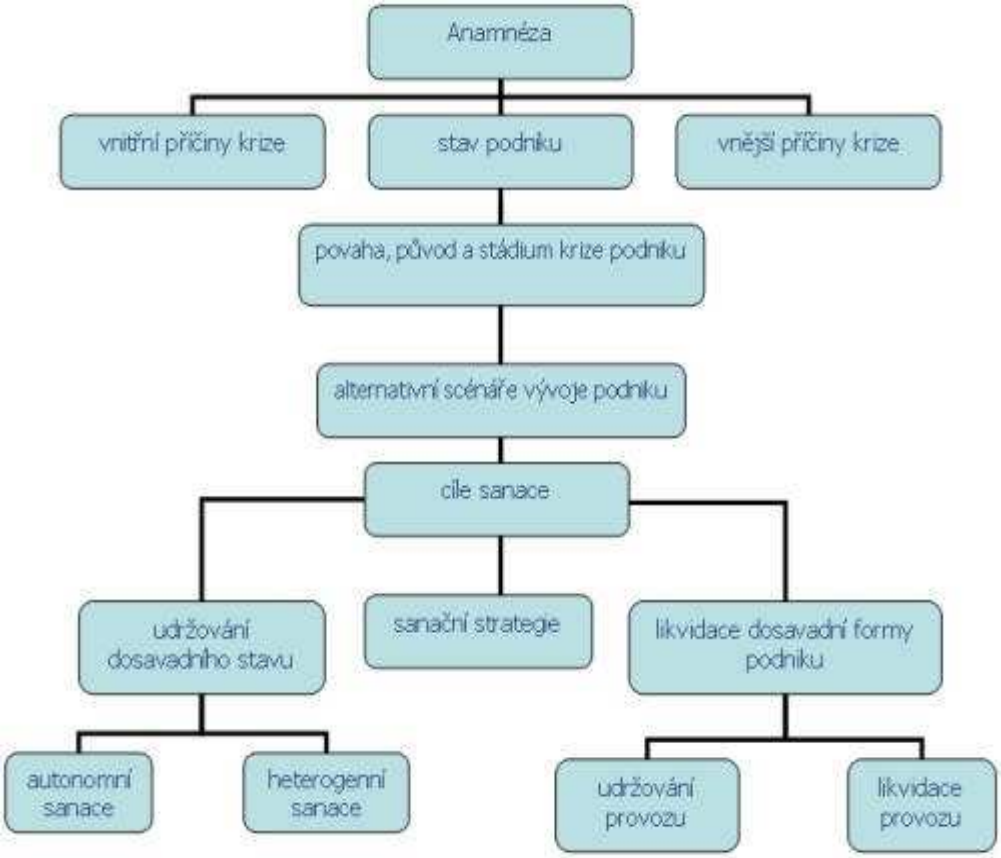

Obrázek č. 17: Sanace společnosti
Zdroj: [23]

- Analýza výchozí situace podniku jako základní předpoklad formulace návrhu ozdravného plánu.
- Formulace cílů podniku. Zjišťuje se ve všech základních oblastech a to především cíle ve formování podílu na trhu, cíle v oblasti rentability.
- Ozdravný plán výroby, personální oblasti, obchodní a finanční oblasti.
- Kvantifikace nákladů spojených s ozdravným programem.
- Realizace ozdravného procesu. [14, s. 436-441]

ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo ukončení podnikání u jednotlivých právních forem podnikání. Ukončení podnikání je konečnou fází života podniku. Mnoho podniků se během svého působení potýká s problémy, které musí být aktivně řešeny. Pokud management, nebo vlastník nemají dostatečnou odvahu a sílu se s těmito problémy potýkat, může dojít až k tomu, že podnik není schopen dostát svých závazků vůči státu nebo závazků z obchodního a pracovního styku. V této chvíli se podnik stává insolventní a je ve většině případů nucen ukončit svoji činnost.

Ve své práci jsem se pokusil komplexně shrnout problematiku, která s ukončením podnikání souvisí. V části týkající se právních aspektů jsem se zaměřil především na ukončení podnikání formou likvidace. V tomto případě existují obecné důvody, ale i důvody, které jsou pro jednotlivé typy obchodních společností specifické, což jsem ve své práci zohlednil. Zabýval jsem se i otázkou konkursu a vyrovnání, která s touto problematikou úzce souvisí. Rozdíl mezi likvidací a konkursem jsem popsal v příloze č. 4. V části týkající se finančních aspektů jsem se věnoval daňové a účetní problematice. Zde jsou popsány kroky, které je nutné podniknout před vstupem společnosti do likvidace a v průběhu likvidace a po ukončení likvidace. Ať už se jedná o právní či finanční problematiku spojenou s ukončením podnikání, je nutné dodržet lhůty, které jsou stanoveny zákonem.

Samotný proces řízení likvidace, by nám měl ukázat, jaké další kroky musí likvidátor učinit, aby likvidace proběhla co nejefektivněji. Tyto kroky jsem popsal obecně a je zřejmé, že u různých typů společnosti může být na jednotlivé fáze kladen větší či menší důraz. Záleží samozřejmě na typu obchodní společnosti, kdy například v případě a.s. existuje větší počet akcionářů, což může proces likvidace velmi zpomalit. Je nutné si uvědomit problematiku spojenou s ukončováním pracovněprávních vztahů, kdy by měl likvidátor velmi úzce spolupracovat s úřadem práce, protože v případě, kdy svoji činnost ukončuje velká společnost, může docházet k sociálním nejistotám a propadům, což má vliv na ekonomiku celé země.

V analýze zadluženosti jsem zjistil, že čím je hodnota tohoto ukazatele vyšší, tím vyšší je zadluženost podniku a tím vyšší je riziko věřitelů a akcionářů. Ovšem pro jeho výši nelze stanovit přesnou hodnotu. Čím je větší podíl vlastního kapitálu, tím je větší bezpečnostní polštář proti ztrátám věřitelů v případě likvidace. Zlaté bilanční pravidlo nám zase říká, že hodnota tohoto ukazatele by se měla pohybovat na hodnotě vyšší než 1. Pokud je tato hodnota menší než jedna znamená to, že část dlouhodobých aktiv je financována z krátkodobých závazků. Z analýzy plyne, že čím vyšší zadluženost, tím vyšší úspory na daních a tím vyšší hodnota firmy. Toto však platí jen pro firmy, které platí daně. Je-li firma ztrátová, daně neplatí, tak se daňový efekt ztrácí.

Analýza likvidity nám ukázala platební schopnost podniku úspěšné existence v podmínkách trhu. Optimální hodnota běžné likvidity je považována hodnota 1,5 až 2,5 a proto každý investor by měl zpozornět, pokud hodnota tohoto ukazatele klesne pod hodnotu 1. V takovém případě společnost financuje část dlouhodobých aktiv krátkodobými závazky a tím porušuje zlaté bilanční pravidlo.
Hodnota pohotové likvidity se jeví jako ideální 1:1. Nižší hodnota ukazuje na nadměrnou váhu zásob ve struktuře. V takovém případě je podnik schopen se vyrovnat se svými závazky, aniž by musel prodávat zásoby. Pokud by hodnoty stále klesaly, mohlo by však dojít k neschopnosti splácet své závazky, podnik by se stal insolventním, díky čemuž by mohlo dojít i k ukončení činnosti podniku.

Cílem navrhovaných změn je to, že i když se podnik dostane do vážných finančních potíží, které mohou vyvrcholit finanční krizí a úpadkem podniku ještě nevedou k ukončení činnosti a zániku. Nejlepší obranou proti finančním potížím (platební neschopnost, předluženost) je finanční zdraví, které spočívá v uspokojivé situaci, tj. v uspokojivé likviditě a uspokojivé výnosnosti (rentabilitě). Systémy včasného varování jsou založeny na zjištění, že poměrně dlouhou dobu před úpadkem podniku vznikají výrazné odchylky ve vývoji některých ukazatelů, místo toho, aby jejich hodnota rostla, klesá a naopak.

Závěrem je nutno říci, že vše záleží na lidském faktoru. Každý manager, nebo řídí-li společnost vlastník, by měl velmi bedlivě sledovat ukazatele, které mu mohou napomoci včas rozpoznat případný problém. Z účetních výkazů je možno velmi lehce vyčíst, zda jsou aktiva a pasiva společnosti ve správném poměru, tzn., zda cizí kapitál není příliš vysoký.

Hodnota firmy je dána hodnotou firmy nezadlužené, současnou hodnotou daňového štítu a současnou hodnotou nákladů finanční tísně.

Evropský polytechnický institut, s.r.o.
Osvobození 699, 686 04 Kunovice
http://www.edukomplex.cz, epi@edukomplex.cz

Hodnocení bakalářské práce ústavem Ekonomika a řízení

Název bakalářské práce: Ukončení podnikání u jednotlivých právních forem podnikání

Jméno a příjmení autora práce: Libor Pěkný
Studijní obor: Finance a daně

	Kritéria hodnocení	A	B	C	D	E	F
1.	Náročnost práce		X				
2.	Splnění cílů práce		X				
3.	Teoretická část práce			X			
4.	Praktická část práce			X			
5.	Formální úprava práce			X			

Hodnocení v jednotlivých kritériích označte X

Abecední hodnotící stupnice

Číselné hodnocení	Abecední hodnocení	Slovní hodnocení	Anglický ekvivalent hodnocení	Procentuální rozpětí
1	A	excelentní	upper - excellent	90 – 100 %
2	B	výborný	lower - excellent	80 – 89 %
2	C	velmi dobrý	very good	70 – 79 %
3	D	dobrý	good	60 – 69 %
3	E	dostatečný	sufficient	50 – 59 %
4	F	nevyhovující	fail	pod 50 %

Práci doporučuji ~~nedoporučuji~~* k obhajobě. (*nehodící se škrtne)

Bakalářskou práci navrhuji klasifikovat stupněm: C

Hodnocení vypracoval: Ing. Ondřej Šabata, PhD.

V Kunovicích dne: 16. 6. 2013

.....
podpis hodnotitele bakalářské práce

ABSTRAKT

Libor PĚKNÝ „Ukončení podnikání u jednotlivých právních forem podnikání“.

Kunovice, 2012. Bakalářská práce. Evropský polytechnický institut, s.r.o.

Vedoucí práce: JUDr. Libor ŠIROKÝ

Klíčová slova: Zrušení a zánik společnosti, likvidace, konkurs, krize podniku, vyrovnání, účetní a daňová problematika, likvidační proces, analýza zadluženosti, analýza likvidity.

Cílem bakalářské práce je ukončení činnosti podniku, což představuje proces, který vede k zániku společnosti, čímž je výmaz z Obchodního rejstříku. Podnik může zaniknout buď bez likvidace, nebo s likvidací. Ve své práci jsem popisoval všechny aspekty spojené s ukončením podnikání a pomocí analýzy zadluženosti a likvidity jsem poukázal na varovné signály, které by měli být velmi pečlivě vyhodnocovány.
Cílem navrhovaných změn je to, že i když se podnik dostane do vážných finančních potíží, které mohou vyvrcholit finanční krizí a úpadkem podniku ještě nevedou k ukončení činnosti a zániku. Nejlepší obranou proti finančním potížím (platební neschopnost, předluženost) je finanční zdraví, které spočívá v uspokojivé likviditě a rentabilitě.

ABSTRACT

Libor PĚKNÝ „Business termination in various legal forms of business."

Kunovice, 2012. Bachelor thesis. European Polytechnic Institute, Ltd

Supervisor: Dr. Libor ŠIROKÝ

Keywords: Termination and dissolution of companies , liquidation, bankrupcy, business crisis , compensation , accounting and tax issues, the process of liquidation , debt analysis , liquidity analysis.

.

The aim of this work is to describe various ways of terminating the company´s activity , which is a process that leads to the dissolution of the company , which is a deletion from the Commercial Register. Company may be dissolved either without liquidation or with liquidation. In my work I described all aspects associated with the termination of a business and through analysis of indebtedness and liquidity , I pointed out the warning signs that should be very carefully evaluated.

The proposed amendments are that even if the company gets into serious financial difficulties , which may culminate in the financial crisis and the decline of business, it does not neccessary mean they will also lead to termination and dissolution. The best defense against financial problems (insolvency , indebtedness) is keeping a good financial health that is expressed by satisfactory liquidity and profitability.

Literatura

Knihy

[1] ADAMÍK, P.; PILÁTOVÁ, J.; RICHTER, J. *Likvidace obchodních společností.* 2. vyd. Olomouc : ANAG, 2008. 232 s. ISBN 978-80-7263-455-2

[2] JASANSKÝ J. a kol. *Ukončení podnikání obchodních společností a družstev a státních podniků.* Ostrava: MONATEX, 1997. 182 s. ISBN 80-85780-80-1

[3] MARKOVÁ, H. *Daňové zákony 2006,* Praha : GRADA Publishing, 2006. 207 s. ISBN 80-247-1581-3

[4] KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika,* Praha : Wolters Kluwer, 2010. ISBN 978-80-7357-574-8.

[5] HAMERNÍKOVÁ, B.; MAAYTOVÁ, A. a kol. *Veřejné finance 2,* Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.

[6] ŠIROKÝ J. *DANĚ V EVROPSKÉ UNII,* Praha : ASPI, 2005. 191 s. ISBN 80-7201-593-1.

[7] VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR : cvičebnice. Díl 3, Daň z příjmů fyzických osob. Daň z příjmů právnických osob,* Praha : VOX, 2007. 210 s. ISBN 978-80-86324-66-1.

[8] NERUDOVÁ, D. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie,* 2. vyd. Praha : C.h.Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

[9] VOSTATEK, J. *Sociální a soukromé pojištění,* Praha : ASPI Publishing, 2002. 601 s. ISBN 978-808-59-63213.

[10] VANČUROVÁ, A.; KLAZAR, S. *Sociální a zdravotní pojištění,* 2. Vyd. Praha : Aspi, 2008. 124 s. ISBN 978-80-7357-381-2

[11] REVENDA, Z.; MANDEL, M.; KODERA, J.; MUSÍLEK, P.; DVOŘÁK, P. *Peněžní ekonomie a bankovnictví*, 5. vyd. Praha : Management Press, 2012. 425 s. ISBN 978-80-7261-240-6.

[12] MUSÍLEK, P. *Finanční trhy a investiční bankovnictví*, Praha: ETC Publishing, 1999. 852 s. ISBN 80-86006-78-6.

[13] BULLA, M. a kol. *Účetnictví podnikatelů 2011*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 712 s. ISBN 978-80-7357-618-9.

[14] SYNEK, M. a kol. *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada Publishing, 2011. 480 s. ISBN 978-80-247-3494-1.

Zahraniční literatura

[15] BELLI P., ANDERSON J., BARNUM N., DIXON J., TAN J. *Economic Analysis of Investment Operations: Analytical Tools and Practical Applications*, Washington D.C. : Computer Press 2001. 136 s. ISBN 0-8213-4850-7.

[16] SLOMAN J., SUTCLIFFE M. *Economics for business*, Briston : FT Prentice Hall, 2004. 428 s. ISBN 0-273-68335-7.

[17] DIAMOND, P. A. *Social security reform*, Praha : ASPI Publishing, 2005. 325 s. ISBN 0-19-924789-7.

Zákony

[18] Česko. Zákon č. 513 ze dne 5. listopadu 1991 Obchodní zákoník, v platném znění. *In Sbírka zákonů České republiky. 1991*, částka 98, s. 2474-2568. Dostupné také z WWW: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obchzak/>ISSN 1211-1244

[19] Česko. Zákon č. 182 ze dne 30. března 2006 Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v platném znění. *In Sbírka zákonů České republiky. 2006*, částka 062, s. 2474-2568. Dostupné také z WWW:

< http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-182>ISSN 1211-1244

[20] Česko. Zákon č. 455 ze dne 01. října 1991 Zákon o živnostenském podnikání, v platném znění. *In Sbírka zákonů České republiky. 1991*, částka 087, s. 2474-2568. Dostupné také z WWW: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455> ISSN 1211-1244

[21] Česko. Zákon č. 563 ze dne 12. prosince 1991 Zákon o účetnictví, v platném znění. *In Sbírka zákonů České republiky. 1991*, částka 107, s. 2474-2568. Dostupné také z WWW: <http://www.zakonycr.cz/seznamy/563-1991-Sb-zakon-o-ucetnictvi.htm> ISSN 1211-1244

WWW

[22] *Ukazatele aktivity* [online]. 2012 [cit. 2012-09-10]. Dostupný z WWW: <http://www.quantastock.com/cz/podpora/vzdelavani/ukazatele-aktivity>

[23] *Sanace a zánik podniku* [online]. 2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupný z WWW: <http://ekonomie.topsid.com/index.php?war=sanace_a_zanik_podniku>

[24] *ČSÚ* [online]. 2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupný z WWW: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=ORG0010PU_KR&&kapitola_id=22>

[25] Ukazatele zadluženosti [online]. 2012 [cit. 2012-10-15]. Dostupný z WWW: <http://www.analyzujaproved.cz/ApRSS.aspx?rid=93145&app=Main&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=ArticleDetail&pst=ArticleDetail&p1=OID_INT_2971&p2=CultureOID_INT_1&acode=60d0a25f93e17f15b8c23a67f4f2bb57>

Seznam zkratek

DPH	Daň z přidané hodnoty
FO	Fyzická osoba
PO	Právnická osoba
Sb.	Sbírka
tj.	To je
č.	Číslo
tzn.	To znamená
tzv.	Tak zvané
a.s.	Akciová společnost
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
§	Paragraf
EBIT	Provozní zisk před úroky a zdaněním
ROA	Rentabilita aktiv
koef.	Koeficient
ČSÚ	Český statistický úřad
ČNB	Česká národní banka
např.	Například
s.	Číslo strany
Z	Z – score model, Altmanův model
%	Procento
apod.	apod.
atd.	a tak dále

Seznam obrázků, tabulek, grafů a schémat

Obrázek č. 1: Celková zadluženost
Obrázek č. 2: Míra samofinancování
Obrázek č. 3: Míra zadluženosti
Obrázek č. 4: Dlouhodobé dluhy
Obrázek č. 5: Dlouhodobá zadluženost
Obrázek č. 6: Krátkodobá zadluženost
Obrázek č. 7: Dlouhodobé dluhy
Obrázek č. 8: Úrokové krytí
Obrázek č. 9: Míra zadluženosti vlastního kapitálu
Obrázek č. 10: Podkapitalizování
Obrázek č. 11: Úrokové krytí
Obrázek č. 12: Tokové zadlužení
Obrázek č. 13: Běžná likvidita
Obrázek č. 14: Pohotová likvidita
Obrázek č. 15: Hodnota firmy
Obrázek č. 16: Přírůstek hodnoty firmy
Obrázek č. 17: Sanace společnosti

Tabulka č. 1: Registr ekonomických subjektů

Graf č. 1: Celková zadluženost
Graf č. 2: Míra samofinancování
Graf č. 3: Míra zadluženosti
Graf č. 4: Dlouhodobé dluhy
Graf č. 5: Krátkodobá zadluženost
Graf č. 6: Ukazatel placení budoucích závazků
Graf č. 7: Míra zadluženosti vlastního kapitálu

Graf č. 8: Registr ekonomických subjektů
Graf č. 9: Sanace společnosti

Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozpočet nákladů a výnosů
Příloha č. 2: Rozpočet výtěžku z prodeje
Příloha č. 3: Rozvaha společnosti XY, a.s. k 31.12.2010, 2011, 2012
Příloha č. 4: Porovnání konkursu a likvidace
Příloha č. 5: Oznámení věřiteli o vstupu společnosti do likvidace
Příloha č. 6: Program likvidace - osnova
Příloha č. 7: Smlouva o provedení likvidace mezi likvidovanou společností a likvidátorem
Příloha č. 8: Návrh na prohlášení konkursu na likvidovanou společnost
Příloha č. 9: Dohoda o uložení účetních dokladů a ostatních písemností
Příloha č. 10: Žádost o zrušení živnostenského oprávnění
Příloha č. 11: Přehled vzniklých a zaniklých právnických subjektů (zdroj ČSÚ)

Příloha č. 1: Rozpočet nákladů a výnosů

Rozpočet nákladů a výnosů

Rozpočet nákladů a výnosů z běžné činnosti	
VÝNOSY	**NÁKLADY**
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb	Výrobní spotřeba
Změna stavu vnitropodnikových zásob vlastní výroby	Spotřeba materiálu a energie
aktivace	Služby
	Mzdové náklady
	Náklady na sociální zabezpečení a zdrav. pojištění
	Sociální náklady
	Daně a poplatky
	Odpisy
Rozdíl výnosů a nákladů	
Rozpočet výsledků z likvidace složek majetku určených k prodeji	
Hodnota majetku v tržních cenách	Hodnota majetku v cenách použitých v účetnictví
Cena hmotného a nehmotného majetku	Zůstatková hodnota hmotného a nehmotného majetku
Cena materiálu	Pořizovací cena materiálu
Cena finančního majetku	Pořizovací cena finančního majetku
Cena pohledávek	Nominální hodnota pohledávek
Rozdíl mezi tržní a účetní hodnotou	
Rozpočet nákladů na činnosti likvidační skupiny	
Spotřeba materiálu a energie	
Služby	
Mzdové náklady	
Sociální zabezpečení	
Daně a poplatky	
Ostatní náklady	
Celkem	

Zdroj: Zpracování vlastní

Příloha č. 2: Rozpočet výtěžku z prodeje

Rozpočet výtěžku z prodeje

Počáteční stav majetku dle zahajovací rozvahy s přihlédnutím k seznamu aktiv a pasiv (bez peněžních prostředků)

↓

- Vyřazený neprodejný majetek, nedobytné pohledávky
- Zásoby, které se použijí k plnění dřívějších závazků

Majetek k prodeji (bez peněžních prostředků)

↓

-
-
- Majetek vázaný zástavním právem
- Předpokládané slevy při prodeji (záporný rozdíl mezi účetní a tržní hodnotou)
- Předpokládané přetržky při prodeji (kladný rozdíl mezi účetní a tržní hodnotou)

Předpokládaný výtěžek z prodeje majetku

↓

- Výsledek z běžné činnosti plnění dřívějších závazků
- Náklady likvidační skupiny
- Peněžní prostředky na počátku

Prostředky použitelné ke krytí závazků

↓

- Závazky vůči:
  pracovníkům společnosti
  finančním úřadům
  peněžním ústavům
  dodavatelům

Výsledky likvidace

↓

Předlužení
Likvidační zůstatek
- zisk
- ztráta

Zdroj: Zpracování vlastní

Příloha č. 3: Rozvaha společnosti XY, a.s. k 31.12.2010 , 31.12.2011 a 31.12.2012

Rozvaha společnosti XY, spol. s r.o.

AKTIVA	k 31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012
Stálá aktiva:			
Pozemky	1 000	1 000	1 000
Budovy, stroje, zařízení	2 300	2 100	2 000
Finanční investice	700	800	400
Stálá aktiva celkem:	4 000	3 900	3 400
Oběžná aktiva:			
Zásoby	1 100	1 000	800
Pohledávky	700	500	600
Finanční majetek	500	400	400
Oběžná aktiva celkem:	2 300	1 900	1 800
AKTIVA CELKEM:	**6 300**	**5 800**	**5 200**
PASIVA			
Vlastní jmění:			
Základní jmění	2 500	2 500	2 500
Fondy ze zisku	1 200	1 100	800
Nerozdělený zisk minulých let	500	500	400
Vlastní jmění celkem:	4 200	4 100	3 700
Cizí zdroje:			
Dlouhodobý úvěr	700	600	500
Krátkodobé závazky	1 400	1 100	1 000
Cizí zdroje celkem:	2 100	1 700	1 500
PASIVA CELKEM:	**6 300**	**5 800**	**5 200**

Zdroj: Zpracování vlastní

Příloha č 4: Porovnání konkursu a likvidace

Kritéria	Likvidace	Konkurs
charakteristika procesu	mimosoudní	soudní
důvod k uplatnění	rozhodnutí - podnikatelského subjektu či zakladatele - soudu	úpadek podnikatelského subjektu - pro neplnění závazků - pro předlužení
rychlost řízení	rychlejší (menší náklady, vyšší výtěžnost)	pomalejší
pravidla vedení	stanoví likvidátor s vrcholovým vedením	daný zákonem
vstup do procesu	zápis do obchodního či jiného rejstříku podle registrace	dnem vyvěšení usnesení soudu o prohlášení konkursu na úřední desce soudu, i o tom se činí zápis do rejstříku podle registrace
složka majetku	Při ukončení procesu likvidační zůstatek	Při zahájení procesu konkursní podstata
majetek oceňuje	- vrcholové vedení - likvidátor	- úpadce, správce konkursní podstaty - znalec, požaduje-li to věřitelský výbor
ústřední postava	likvidátor	správce konkursní podstaty
okruh osob pro výběr ústřední podstaty	není určen	výběr možný jen ze zapsaných fyzických osob příslušného soudu
kdo jmenuje ústřední postavu	- statutární orgán - soud	- soud

Zdroj: Zpracování vlastní

Příloha č. 5: Oznámení věřiteli o vstupu společnosti do likvidace

XY spol. s r. o., Zborovská 18, 150 00 Praha 5

Josef Novák
Pražská 16
146 00 Tábor

V Praze dne: 20.3.2012

Věc: Oznámení o vstupu společnosti do likvidace

Oznamuji Vám, že rozhodnutím valné hromady společnosti, ze dne 15.3.2012 vstupuje společnost XY spol. s r.o., Zborovská 18, 150 00 Praha 5, do likvidace. Předpokládá se, že likvidace bude ukončena 31.12.2012.

Uvedeným rozhodnutím jsem byl jmenován likvidátorem této společnosti se všemi právy a povinnostmi statutárního orgánu. Název společnosti je doplněn dovětkem „v likvidaci“-

Žádám Vás, abyste veškeré pohledávky vůči společnosti uplatnil písemně s uvedením čísla dokladu a příslušné částky nejpozději do tří měsíců od výše uvedeného data vstupu společnosti do likvidace. Pohledávky věřitelů budeme uspokojovat postupně.

Dále žádám o vyrovnání Vašich dluhů vůči likvidované společnosti do jednoho měsíce.

Děkuji Vám a jsem s pozdravem

Bohuslav Novák
likvidátor

Zdroj: Zpracování vlastní

Příloha č. 6: Program likvidace – osnova

Program likvidace – osnova

(rámcový obsah programu s uvedením možných oblastí a činností v nich)

1. **v oblasti organizace a řízení**
   - rozhodnutí o likvidaci,
   - jmenování likvidátora,
   - návrh zápisu likvidace a likvidátora do Obchodního rejstříku,
   - sestavení likvidačního programu, rozpočtu likvidace,
   - vyhlášení a jmenování pracovníků do funkčních míst,
   - vypracování návrhu postupné likvidace dosavadní organizační struktury,
   - vydání nových podpisových vzorů,
   - stanovení nové hmotné zodpovědnosti,
   - návrh na výmaz společnosti z Obchodního rejstříku,
2. **v oblasti dokončení obchodní činnosti**
   - uzavření smluv v zájmu dokončení činnosti,
   - postup dokončení činnosti,
   - plán postupu rušení provozu,
   - dodatky ke smlouvám v důsledku likvidace,
   - ukončení smluv o pronájmu,
3. **v oblasti financí a účetnictví**
   - uzávěrka účetních knih a mimořádná účetní závěrka,
   - inventarizace majetku,
   - sestavení seznamu aktiv a pasiv,
   - otevření účetních knih a vypracování zahajovací rozvahy,
   - sestavení likvidačního rozpočtu,
   - předložení přiznání k dani z příjmů,
   - vypořádání daní a poplatků,
   - soustředění finančních prostředků na jednom účtu,
   - vypracování návrhu na rozdělení likvidačního zůstatku,
4. **v oblasti hmotného majetku a zásob**
   - rozbor prodejnosti majetku a zásob,
   - návrh forem prodeje majetku,
   - návrh na likvidaci neprodejného majetku,
5. **v oblasti pohledávek**
   - návrh forem likvidace pohledávek,
   - prodej pohledávek,
   - návrh na konkurs vůči neplatičům,
   - návrh na odpis pohledávek,
   - likvidace půjček zaměstnancům,
6. **v oblasti personální**
   - plán propouštění pracovníků,
   - řešení pracovně právních záležitostí,
   - informování úřadu práce nebo odborové organizace.

Zdroj: Zpracování vlastní

Příloha č. 7: Smlouva o provedení likvidace mezi likvidovanou společností a likvidátorem

Smlouva o provedení likvidace

uzavřená mezi

XY spol. s r.o., Zborovská 18, 150 00 Praha 5, IČ 27182169 (dále jen „společnost“)

a

panem Bohuslavem Novákem, Koněvova 120, 130 00 Praha 3 (dále jen „likvidátor“)

1. Společnost dne 10.4.2010 vstoupí do likvidace, přičemž likvidátorem byl jmenován na základě předchozího projednání pan Bohuslav Novák
2. Likvidátor se zavazuje realizovat likvidaci společnosti v souladu s právními předpisy ode dne 10.4.2010 nejpozději do 31.12.2010, za což mu přísluší odměna ve výši 150 000 Kč. Zálohově mu bude měsíčně, a to vždy k 15. dni měsíce vyplacena částka, odpovídající 10% uvedené odměny, zbývající část po schválení konečné zprávy o provedení likvidace a účetní závěrky.
3. Společnost se zavazuje ke dni předcházejícímu dni zahájení likvidace provést účetní závěrku a inventarizaci majetku společnosti a předat tyto dokumenty včetně dalších potřebných písemností likvidátorovi, jakož i vytvořit všechny potřebné předpoklady pro jeho úspěšnou činnost.
4. Likvidátor se zavazuje zpracovat likvidační program a rozpočet likvidace a předložit je společníkům ke schválení do 1.5.2010 informace o průběhu likvidace je povinen likvidátor společníkům předkládat vždy k 15. dni měsíce.
5. Likvidátor je oprávněn ke své činnosti použít služeb advokáta, daňového poradce, účetního, auditora, a nebo specializované firmy pro ekonomické poradenství. Úhrady služeb budou zahrnuty do nákladů likvidace.

V Praze dne 1.4.2011

za XY spol. s r.o.
Karel Svoboda
jednatel

Bohuslav Novák
likvidátor

Zdroj: Zpracování vlastní

Příloha č. 8: Návrh na prohlášení konkursu na likvidovanou společnost

XY spol. s r.o., Zborovská 18, 150 00 Praha 5

Městský soud v Praze
Slezská 9
120 00 Praha 2

Věc: Návrh na prohlášení konkursu na majetek likvidované společnosti

Navrhovatel: XY spol. s r.o., v likvidaci, se sídlem v Praze 5, Zborovská 18, zastoupená panem Bohuslavem Novákem, likvidátorem, bydliště: Koněvova 130 00 Praha 3

IČ: 27182169
Bankovní spojení: 192879428/0300
Navrhovatel je zapsán v Obchodním rejstříku v oddíle C, vložka 185

1. Na základě rozhodnutí společníků XY spol. s r.o. ze dne 10.4.2011 a usnesení valné hromady ze dne 11.4.2011 bylo rozhodnuto o zrušení společnosti s likvidací a jmenování likvidátora Bohuslava Nováka.
2. Likvidátor po zahájení likvidace z výsledků mimořádné účetní závěrky, inventarizace majetku, sestaveného seznamu aktiv a pasiv a dalších dokladů zjistil takový stav majetku, sestaveného seznamu aktiv a pasiv a dalších dokladů zjistil takový stav majetku likvidované společnosti, kdy není schopen uspokojit v plném rozsahu pohledávky všech věřitelů a že společnost je předlužena.
3. Vzhledem k tomu, že pokusy o mimosoudní vyrovnání s věřiteli byly neúspěšné nezbývá než v souladu s ustanovením §72 odst. 2. Obchodního zákoníku navrhnout provedení konkursního řízení.

Navrhuji proto nadepsanému soudu, aby vydal usnesení,

Jímž bude na majetek XY spol. s r.o., v likvidaci, se sídlem Zborovská 18, Praha 5, prohlášen konkurs, jmenován správce konkursní podstaty a věřitelé vyzváni k přihlášení svých pohledávek.

V Praze dne: 27.7.2011

XY spol. s r.o., v likvidaci
Bohuslav Novák
likvidátor

Zdroj: Zpracování vlastní

Příloha č. 9: Dohoda o uložení účetních dokladů a ostatních písemností

Dohoda o uložení účetních dokladů a ostatních písemností

uzavřená mezi

XY spol. s r.o., v likvidaci, se sídlem: Zborovská 18, 150 00 Praha 5, zastoupená likvidátorem: Bohuslavem Novákem (dále jen „složitel“)

a

Státní oblastní archiv v Praze, se sídlem: Horská 7, 128 00 Praha 2 (dále jen „schovatel“)

Smluvní strany uzavírají ve smyslu ustanovení Občanského zákoníku dohodu o zajištění dále uvedených činností za zrušenou společnost XY spol. s r.o.

a) Uložení účetních a daňových dokladů po dobu určenou zákonem o účetnictví, zákonem o DPH a typovým skartačním rejstříkem,
b) uložení ostatních písemností po dobu uvedenou typovým skartačním rejstříkem,
c) případné vystavení dokladů o pracovněprávních vztazích na vyžádání státního orgánu, pojišťovny bývalých zaměstnanců.

Výše nákladů spojených s výkonem dohodnutých činností činí 20 000 Kč. Částka bude převedena složitelem na účet schovatele v den převzetí písemností.

V Praze dne: 31.10.2011

…… ……
složitel schovatel

Zdroj: Zpracování vlastní

Příloha č. 10: Žádost o zrušení živnostenského oprávnění

Úřad městské části Praha 5
živnostenský odbor

Žádost

o zrušení živnostenského oprávnění podle §58 odst. 1 písm. c) Zák č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

Podnikatel: XY spol. s r.o.
IČ: 27182169
Bydliště/sídlo: Zborovská 18, 150 00 Praha 5

Žádám tímto o zrušení živnostenského oprávnění pro živnost(i):
Skupiny 103: Motorové a ostatní dopravní prostředky

- opravy silničních vozidel
- opravy karoserií
- opravy pracovních strojů

důvodem žádosti je zrušení podnikatelské činnosti s likvidací.

V Praze dne: 15.9.2011

…….
podpis oznamovatel

Zdroj: Zpracování vlastní

Příloha č. 11: Přehled vzniklých a zaniklých právnických subjektů (zdroj ČSÚ)

ROK	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
vznik	92 322	64 084	99 915	84 908	78 302	84 979	103 847	116 367	117 288	120 475	117 652
zánik	30 694	18 413	26 781	47 469	40 863	42 647	50 361	50 103	100 863	58 910	52 485

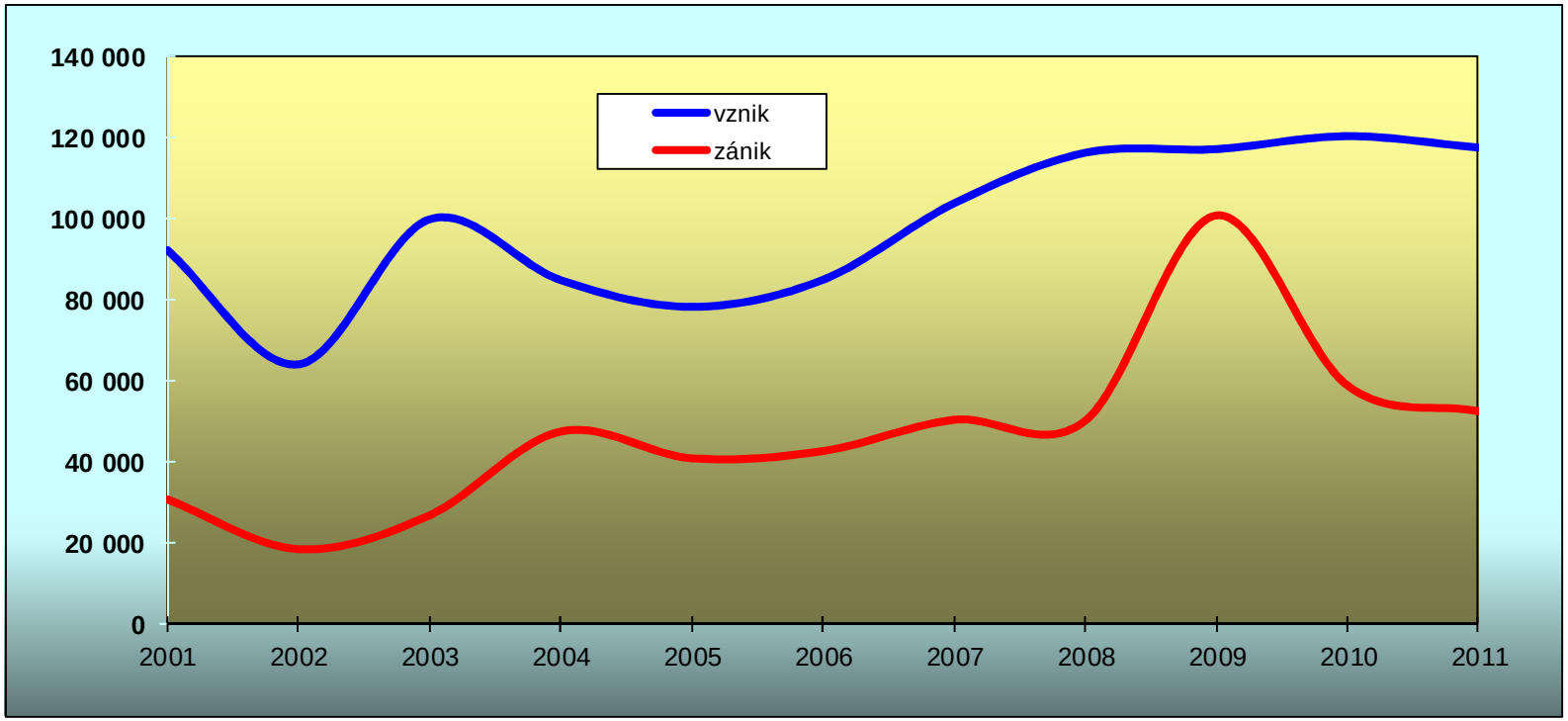

Zdroj: Zpracování vlastní